

FONDI I KURSIMEVE PENSIONALE TË KOSOVËS MJETET PENSIONALE

RAPORTI I AUDITORIT TË PAVARUR DHE PASQYRAT FINANCIARE

Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2019

RAPORTI I AUDITORIT TË PAVARUR.....	1-2
PASQYRA E POZICIONIT FINANCIAR	3
PASQYRA E TË ARDHURAVE GJITHËPËRFSHIRËSE	4
PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË MJETET NETO TË PJESËMARRËSVE	5
PASQYRA E RRJEDHJES SË PARASË	6
SHËNIME PËR PASQYRAT FINANCIARE	7-31

Raporti i Auditorit të Pavarur

Grant Thornton L.L.C.
Rexhep Mala 18
10000 Prishtine
Kosovo

T +381 38 247 771
T +381 38 247 801
F +381 38 247 802

Për Bordin e Drejtorëve të Fondit të Kursimeve Pensionale të Kosovës

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare shoqëruese të Fondit të Kursimeve Pensionale të Kosovës – Mjetet Pensionale (“FKPK”) të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2019, si dhe pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në mjetet neto të pjesëmarrësve dhe pasqyrën e rrjedhjes së parasë për vitin që ka përfunduar më këtë datë, si dhe një përmbledhje të politikave të rëndësishme kontabël dhe shënime të tjera shpjeguese.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Fondit të Kursimeve Pensionale të Kosovës – Mjetet Pensionale më 31 dhjetor 2019, si dhe performancën financiare dhe rrjedhën e parasë për vitin që ka përfunduar në këtë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Baza për Opinion

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA). Përgjegjësitë tona në kuadër të këtyre standardeve janë të përshkruara më poshtë në seksionin Përgjegjësitë Auditorit për auditimin e pasqyrave në këtë raport. Ne jemi të pavaruar nga FKPK në përputhje me Bordin e Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Kontabilistët Profesionistë (Kodi BSNEK) së bashku me kërkesat etike që janë relevante për auditimin tonë të pasqyrave financiare në Kosovë dhe gjithashtu kemi përmbushur përgjegjësitë tjera etike në përputhje me Kodin e BSNEK-së. Ne besojmë se të dhënat e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar bazën për opinionin tonë.

Përgjegjësia e Menaxhmentit dhe atyre të ngarkuar me qeverisjen për pasqyrat financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të këtyre pasqyrave financiare në përputhje me SNRF-të, dhe për ato kontrole të brendshme, që konsiderohen të nevojshme nga menaxhmenti për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare pa anomali materiale të shkaktuara nga mashtrimi apo gabimi.

Gjatë përgatitjes së pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e FKPK, për të vazhduar se përmbushuri parimin e vijimësisë, duke shpalosur, nëse është e zbatueshme, çështjet që kanë të bëjnë me vijimësinë e biznesit dhe duke përdorur parimin kontabël të vijimësisë, përveç kur menaxhmenti ka për qëllim të likuidojë FKPK-në, ose të ndërpresë aktivitetet, ose nuk ka ndonjë mundësi tjetër përveç se të veprojë në këtë mënyrë.

Ata që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të FKPK-së.

Përgjegjësia e Auditorit për auditimin e pasqyrave financiare

Objektivat tona janë që të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin nëse pasqyrat financiare në tërësi nuk kanë anomali materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe të lëshojmë një raport auditimi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomalitë mund të vijnë si rezultat i gabimit ose i mashtrimit dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose të marra së bashku, pritet që në mënyrë të arsyeshme të influencojnë vendimet ekonomike të përdoruesve, të marra bazuar në këto pasqyra financiare.

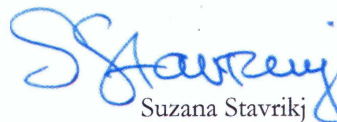
Si pjesë e auditimit, në përputhje me SNA, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe mbajmë skepticizmin profesional gjatë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë riskun e gabimeve materiale në pasqyrat financiare që vijnë si rezultat i gabimit apo mashtrimit, dizajnojmë dhe performojmë procedurat e auditimit në lidhje me ato risqe dhe mbajmë dëshmi të auditimit që janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të ofruar bazën për opinionin tonë. Risku i moszbulimit të gabimeve materiale nga mashtrimet është më i lartë se sa ai i gabimit për shkak se risku i mashtrimit mund të përmbajë marrëveshje të fshehta, falsifikime, lëshime të qëllimshme, keqinterpretime apo refuzime të kontrolleve të brendshme.
- Sigurojmë një njohje të kontrollit të brendshëm, që është relevante me auditimin në mënyrë që të dizajnojmë procedurat e auditimit që janë të përshtatshme me rrethanat, mirëpo jo me qëllim për dhënien e një opinionimi mbi efektivitetin e kontrolleve të brendshme të FKPK..
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave të kontabilitetit të përdorura dhe arsyeshmërinë e kontabilitetit si dhe shpalosjet e bëra nga menaxhmenti.
- Nxjerrim përfundime në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit të bazës së hipotezës së vijmësisë së kontabilitetit, duke u bazuar në dëshmitë e auditimit, nëse një pasiguri materiale ekziston në lidhje me ngjarjet ose kushtet që mund të shkaktojnë dyshim të lartë që FKPK mund të vazhdojë operimin. Nëse ne vijmë në përfundim se një pasiguri materiale ekziston, ne jemi të detyruar t'i kushtojmë vëmendje në raportin tonë të auditimit në shpalosjet e pasqyrave financiare ose nëse shpalosjet e tilla janë jo të përshtatshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në dëshmitë tona të auditimit të siguruar deri në datën e raportit tonë. Sidoqoftë, ngjarjet ose kushtet e ardhshme mund të shkaktojnë që FKPK të ndërprejë operimin e saj.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare të veçanta duke përfshirë informacionet shpjeguese të dhëna, dhe nëse pasqyrat financiare të veçanta prezentojnë transaksionet dhe ngjarjet në to në një mënyrë që arrin paraqitjen e drejtë.

Ne komunikojmë me ata që janë të angazhuar me qeverisjen e Fondit të Kursimeve Pensionale të Kosovës – Mjetet Pensionale për, përpos të tjerave për shtrirjen, kohëzgjatjen dhe gjetjet e auditimit duke përfshirë mangësi të rëndësishme eventuale në kontrollat e brendshme që ne mund të identifikojmë gjatë auditimit tonë.

Grant Thornton LLC

Prishtinë,
10 prill 2020

Suzana Stavrikj
Auditor ligjor

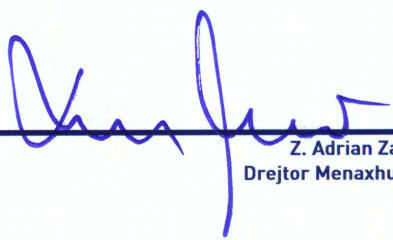

	Shënime	Më 31 dhjetor 2019	Më 31 dhjetor 2018
		EUR	EUR
Mjetet			
Paraja në bankë	4	3,279,603	6,245,153
Kontributet dhe të arkëtueshmet e tjera	5	12,274,188	131,347,368
Investimet në fondet e hapura investuese	6	1,480,058,308	1,227,330,357
Fletobligacionet e Kosovës	7	298,483,698	208,510,864
Afatizimet bankare	7	185,620,151	119,344,093
		1,979,715,948	1,692,777,835
Detyrimet			
Detyrimet ndaj FKPK-O	8	553,143	410,601
Detyrimet për aksionet e riblera	9	650,497	424,779
Jo-kontributet	10	38,174	34,257
Interesi i pagueshëm	4	14,627	5,030
		1,256,441	874,667
Mjetet neto të pjesëmarrësve		1,978,459,507	1,691,903,168

Autorizuar për publikim nga Bordi Drejtues dhe Menaxhmenti i FKPK dhe nënshkruar në emër të tyre më 31 mars 2020.

Z. Ruzhdi Morina
 Kryesues i Bordit Drejtues

Z. Adrian Zalli
 Drejtor Menaxhues

Z. Vërshim Hatipi
 Zëvendës drejtor - Financa | Investime e Risk | TI

Shënimet përcjellëse prej 1 deri në 16 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

	Shënime	Për fundvitin 31 dhjetor 2019	Për fundvitin 31 dhjetor 2018
		EUR	EUR
Të hyrat			
Rritjet në fondet e hapura investuese – neto	6	150,898,794	-
Të hyrat e interesit nga fletobligacionet e Kosovës	7	5,299,465	2,353,410
Të hyrat e interesit nga afatizimet bankare	7	2,261,648	847,793
Të hyrat e tjera	11	2,300,000	700,000
		160,759,907	3,901,203
Shpenzimet			
Tarifat e ngarkuara mbi llogaritë e pjesëmarrësve	12	(8,235,843)	(7,660,347)
Shpenzimet e interesit të parasë së gatshme në BQK	4	(99,699)	(66,673)
Rëniet në fondet e hapura investuese – neto	6	-	(88,540,994)
		(8,335,542)	(96,268,014)
Neto (rritja) në provizionet për humbjet e pritura kreditore	7	(178,140)	(415,300)
Rritja / (Rënia) në mjetet neto të pjesëmarrësve		152,246,225	(92,782,111)

Shënimet përcjellëse prej 1 deri në 16 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

	Kontributet e Pjesëmarrësve	Fitimet e Mbajtura	Gjithsej
	EUR	EUR	EUR
Më 1 janar 2018	1,308,285,047	336,336,533	1,644,621,580
Kontributet	173,852,170	-	173,852,170
Riblerjet si pasojë e tërheqjes së kursimeve	(24,832,011)	(6,515,483)	(31,347,494)
Riblerjet si pasojë e kthimit të mjeteve të paalokuara	(1,223,238)	(399,260)	(1,622,498)
Riblerjet si pasojë e refundimeve	(826,887)	8,408	(818,479)
(Rënia) në mjetet neto të pjesëmarrësve	-	(92,782,111)	(92,782,111)
Më 31 dhjetor 2018	1,455,255,081	236,648,087	1,691,903,168
Kontributet	187,548,325	-	187,548,325
Riblerjet si pasojë e tërheqjes së kursimeve	(41,850,770)	(10,733,164)	(52,583,934)
Riblerjet si pasojë e refundimeve	(646,415)	(7,862)	(654,277)
Rritja në mjetet neto të pjesëmarrësve	-	152,246,225	152,246,225
Më 31 dhjetor 2019	1,600,306,221	378,153,286	1,978,459,507

Shënimet përcjellëse prej 1 deri në 16 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

	Shënime	Për fundvitin 31 dhjetor 2019	Për fundvitin 31 dhjetor 2018
		EUR	EUR
Rrjedhja e parasë nga aktivitetet operacionale			
Rritja në mjetet neto të pjesëmarrësve		152,246,225	(92,782,111)
<i>Korrigjimet për:</i>			
(Rritja) / Ulja tek fondet e hapura (neto nga tarifat e ndalura)		(149,157,214)	91,922,763
Lëvizja neto në provizionet për humbjet e pritura kreditore	7	178,140	415,300
Të hyrat nga interesi	7	(7,561,113)	(3,201,203)
Shpenzimet e interesit	4	99,699	66,673
		(4,194,263)	(3,578,578)
Interesi i arkëtuar		5,873,117	2,048,667
Interesi i paguar		(90,102)	(65,261)
		1,588,752	(1,595,172)
<i>Lëvizja e kapitalit punues:</i>			
Rritja i detyrimeve për tarifa	8	137,870	18,801
Rritja / (Ulja) e detyrimeve për jo-kontribute	10	3,917	(15,041)
Ulja / (Rritja) në të arkëtueshmet nga tërheqjet dhe maturimet		120,000,000	(111,907,440)
Rrjedhja neto e parasë (e përdorur) nga operacionet		121,730,539	(113,498,852)
Rrjedhja e parasë nga aktivitetet investuese			
(Shtesat) në fondet e hapura investuese	6	(1,431,956,161)	(422,575,982)
Tërheqjet nga fondet e hapura investuese	6	1,328,385,424	581,473,372
(Shtesat) në fletobligacione të Kosovës	7	(140,001,490)	(177,350,917)
Maturimi i fletobligacioneve të Kosovës (kryegjëja)	7	50,800,454	64,278,922
(Shtesat) në afatizimet bankare	7	(141,538,000)	(106,000,000)
Maturimi i afatizimeve bankare (kryegjëja)	7	76,000,000	37,401,000
Rrjedhja neto e parasë (e përdorur) nga aktivitetet investuese		(258,309,773)	(22,773,605)
Rrjedhja e parasë nga aktivitetet financuese			
Kontributet e pranuar të pjesëmarrësve		186,612,628	172,656,152
Tërheqjet e kursimeve		(52,225,969)	(42,985,423)
Refondimet		(772,975)	(820,371)
Rrjedhja neto e parasë nga aktivitetet financuese		133,613,684	128,850,358
(Zvogëlimi) në para të gatshme dhe ekuivalentët e saj		(2,965,550)	(7,422,099)
Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj në fillim të vitit		6,245,153	13,667,252
Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj në fund të vitit	4	3,279,603	6,245,153

Shënimet përcjellëse prej 1 deri në 16 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

1 TË PËRGJITHSHME

Fondi i Kursimeve Pensionale të Kosovës (më tutje "FKPK"), regjistruar në adresën: Rr. "Agim Ramadani" Nr. 182-184, 10000 Prishtinë, Republika e Kosovës, me numër të regjistrimit 90000225; është krijuar nga Rregullorja e UNMIK-ut Nr. 2001/35 më 22 dhjetor 2001, më vonë e amendamentuar me Rregulloren 2005/20, kjo më vonë e amendamentuar me Ligjin Nr. 03/L-084 të Republikës së Kosovës, më tej e amendamentuar me Ligjin Nr. 04/L-101 të Republikës së Kosovës, dhe kjo e fundit e komplimentuar me ndryshime dhe plotësime të Ligjit Nr. 04/L-168 dhe Nr. 05/L-116; si institucion financiar jo-për-profit me qëllimin e vetëm dhe ekskluziv të administrimit dhe menaxhimit të llogarive individuale të kursimeve pensionale, duke siguruar investim të kujdesshëm dhe mbrojtje të aseteve pensionale, si dhe duke paguar shumat e akumuluar në llogaritë individuale për blerjen e anuiteteve për kursime pensionale, si menaxhues i mirëbesuar që vepron në të mirë të pjesëmarrësve dhe përfituesve të tyre.

Ligji Nr. 04/L-101 ka krijuar një program të kursimeve pensionale, të financuar nga kontributet e të punësuarve dhe punëdhënësve të tyre, si dhe të administruara e të investuara përmes FKPK-së. Sipas këtij sistemi të kontributeve të definuara nga të gjithë banorët e punësuar të Kosovës dhe punëdhënësit e tyre kërkohet të paguajnë kontribute pensionale (me përjashtim të shtetasve të huaj me qëndrim të përkohshëm në Kosovë). Secili pjesëmarrës ka llogari individuale në FKPK në të cilën kreditohen kontributet si dhe kthimi nga investimet.

FKPK-ja mbikëqyret nga Bordi Drejtues, i cili përbëhet nga ekspertë të investimeve dhe pensioneve, si dhe nga përfaqësues të punëdhënësve dhe punonjësve të Kosovës. Sipas Ligjit Nr. 04/L-101, një anëtar pa të drejtë vote do të përfaqësojë interesat e Qeverisë. Gjatë vitit 2019 dhe 2018, Bordi i Drejtorëve ka funksionuar pa anëtarin pa të drejtë vote.

Këto pasqyra financiare janë për FKPK – Mjetet pensionale (ose "FKPK-MP") e që janë kursimet pensionale (mjetet pensionale) të kontribuuesve. Pasqyrat financiare për FKPK- Operacionet (ose "FKPK-O"), i cili është subjekti i menaxhimit dhe administrimit të kursimeve pensionale (mjeteve pensionale) të kontribuuesve, janë përgatitur veçmas për pasqyrat financiare për mjetet e pensioneve.

2 BAZAT E PËRGATITJES SË PASQYRAVE FINANCIARE

2.1 Deklarata e përputhjes

Pasqyrat financiare të FKPK-MP janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF").

2.2 Bazat e përgatitjes

FKPK-MP i mbanë librat e kontabilitetit dhe i përgatitë pasqyrat financiare në bazën akruale sipas konventës së kostos historike siç modifikohen nga rivlerësimi i aseteve dhe detyrimeve financiare të matura me VDFH. Shënimet aktuale dhe ato krahasuese janë të shprehura në EUR, e cila është valuta funksionale dhe raportuese e FKPK-MP. Sipas nevojës, të dhënat krahasuese janë riklasifikuar me qëllim të përshtatjes me prezantimin e vitit aktual.

2.3 Ndryshimet në politikat kontabël dhe shpalosjet

i) Aplikimi fillestar i standardit të ri si dhe i ndryshimeve në standardet ekzistuese në fuqi për periudhën aktuale të raportimit

Standardi i ri si dhe ndryshimet në standardet ekzistuese në vijim, të publikuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit, ishin në fuqi për periudhën aktuale:

- **IFRS 16 "Qiratë"** (në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019);
- Ndryshimet në standarde të ndryshme: Pasoja tatimore të pagesave në instrumentet e klasifikuara si ekuitet (ndryshimet në SNK 12); Plani i ndryshimit, zhdukja ose zgjidhja (Ndryshimet në SNK 19), Kostot e huazimit të pranueshme për kapitalizim (Ndryshimet në SNK 23); Interesat afatgjatë në asociime dhe ndërmarrësi të përbashkëta (Ndryshimet në SNK 28); Interesat e mbajtura më parë në operacione të përbashkëta (Ndryshimet në SNRF 3 dhe SNRF 11); Karakteristikat e Parapagimit me Kompensim negativ (Ndryshimet në SNRF 9) - të gjitha në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019;
- KIRFN 23 **"Pasiguritë mbi trajtimet e tatimit mbi të ardhurat"** - në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019.

Implementimi i standardeve të mësipërme nuk ka pasur ndikim material në pasqyrat financiare të FKPK-MP.

ii) Standardet e reja si dhe ndryshimet në standardet ekzistuese të publikuara që ende nuk janë përvetësuar

Në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare, standardet e reja në vijim dhe ndryshimet në standardet ekzistuese në vijim, janë publikuar por ende nuk kanë hyrë në fuqi:

- **SNRF 17 "Kontratat e sigurimeve"** (në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2021);
- **Ndryshimet në SNRF 10 "Pasqyrat Financiare të Konsoliduara" dhe SNK 28 "Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta"** - Shitja apo Kontributi i aseteve në mes të një investitori dhe bashkëpunëtori të tij ose sipërmarrje të përbashkëta dhe ndryshime të mëtejshme (data efektive është shtyrë për kohë të pacaktuar deri një projekt kërkimor në metoda të kapitalit neto është përfunduar);
- **Përkufizimi i një biznesi (Ndryshimet në SNRF 3)** - në fuqi për periudhat vjetore të raportimit që fillojnë më ose pas 1 janarit 2020;
- Klasifikimi i detyrimeve si rrjedhëse ose jo-rrjedhëse (Ndryshimet në SNK 1) - në fuqi për periudhat raportuese vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2022.

FKPK-MP ka zgjedhur të mos përvetësojë këto standarde, ndryshime të standardeve ekzistuese dhe interpretime përpara se ato të hyjnë në fuqi. FKPK-MP parashikon që përvetësimi i këtyre standardeve dhe i ndryshimeve në standardet ekzistuese nuk do të ketë ndikim material në pasqyrat financiare të FKPK-MP në periudhën e zbatimit fillestar.

3 PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL

3.1 Instrumentet financiare

Asetet dhe detyrimet financiare të bartura në pasqyrën e pozicionit financiar përfshijnë investimet, paranë, ekuivalentët e parasë, llogaritë e arkëtueshme dhe detyrimet. Politikat kontabël në lidhje me njohjen dhe matjen e këtyre zërave janë të shpalosura në politikat përkatëse kontabël të përfshira në këtë shënim. Instrumentet financiare janë të klasifikuara si asete, detyrime ose ekuitet në përputhje me thelbin e aranzhimit kontraktual përkatës. Interesi, fitimi dhe humbjet në lidhje me instrumentet financiare të klasifikuara si mjete ose detyrime, raportohen si të hyra apo shpenzime. Instrumentet financiare zbriten kur FKPK-MP ka të drejtën e ushtrueshme ligjore për të bërë zbritjen dhe ka për qëllim ujdinë, qoftë në bazë neto qoftë ta realizojë një aset dhe njëkohësisht ta shlyejë detyrimin.

3.2 Asetet dhe detyrimet financiare

Metodat e matjes

Vlera e drejtë

Vlera e drejtë paraqet shumën që do të pranohej me rastin e shitjes së një aseti ose shumën që do të duhej paguar për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve në treg në datën e matjes.

Kostoja e amortizuar dhe norma efektive e interesit

Kostoja e amortizuar është shuma në të cilën aseti ose detyrimi financiar matet në njohjen fillestare minus ripagimet e kryegjësë, plus ose minus amortizimin kumulativ duke përdorur metodën e interesit efektiv të çdo ndryshimi midis asaj vlere fillestare dhe shumës së maturimit dhe, për asetet financiare, përshtatjet për çdo provizion të dëmtimit.

Norma efektive e interesit është norma që saktësisht zbrët flukset monetare të ardhshme të vlerësuara nëpërmjet jetës së pritur të asetit ose detyrimit financiar në vlerën bartëse bruto të një aseti financiar (koston e amortizuar para çfarëdo provizioni për dëmtim) ose koston e amortizuar të një detyrimi financiar. Llogaritja nuk merr parasysh humbjet e pritura të kreditit dhe përfshin kostot e transaksionit, primet ose zbritjet dhe tarifën e pikat e paguara ose të marra që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit, siç janë tarifën e origjinës.

Kur FKPK-MP rishikon vlerësimet për flukset monetare të ardhshme, vlera bartëse e aseteve ose detyrimeve financiare përkatëse është e rregulluar për të pasqyruar vlerësimin e ri të skontuar duke përdorur normën efektive të interesit fillestare. Çdo ndryshim njihet në fitim ose humbje.

Të ardhurat nga interesi

Të ardhurat nga interesi llogariten duke aplikuar normën efektive të interesit në vlerën bruto të bartur të aseteve financiare, përveç:

- Pasuritë financiare të blera me, ose me origjinë nga, kredit të dëmtuar (BOKD);
- Pasuritë financiare që nuk ishin BOKD, por më pas u bënë me kredit të dëmtuar ("Faza 3"), për të cilat të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit në koston e amortizuar (dmth. pas provizionit ECL).

Njohja fillestare dhe matja

Asetet dhe detyrimet financiare njihen kur FKPK-MP bëhet palë e dispozitave kontraktuale të instrumentit. Të gjitha blerjet dhe shitjet e siguracioneve njihen në datën e tregtimit, datën kur FKPK-MP zotohet për blerjen ose shitjen e asetit.

Në njohjen fillestare, FKPK-MP mat një aset ose detyrim financiar me vlerën e saj të drejtë plus ose minus, në rastin e një aseti ose detyrimi financiar që nuk matet me vlerë të drejtë përmes fitimit dhe humbjes, kostot e transaksionit që janë në rritje dhe që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes ose emetimit e asetit ose detyrimit financiar, siç janë tarifën dhe komisionet.

Kostot e transaksionit të aseteve dhe detyrimeve financiare të bartura me vlerë të drejtë përmes fitimit dhe humbjes pasqyrohen si shpenzime në fitim dhe humbje. Menjëherë pas njohjes fillestare, një provizion i humbjes së pritshme kreditore (HPK) njihet për asetet financiare të matura me koston e amortizuar dhe investimet në instrumentet e borxhit të matura me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDATGj), gjë që rezulton në një humbje kontabël që njihet në fitim dhe humbje për një aset të sapo njohur.

Kur vlera e drejtë e aseteve dhe detyrimeve financiare ndryshon nga çmimi i transaksionit me njohjen fillestare, FKPK-MP njihet diferencat si në vijim:

- Kur vlera e drejtë dëshkohet me një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një aktiv ose pasiv identik (dmth. një input i Nivelit 1) ose bazuar në një teknikë vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregjet e vëzhgueshme, diferenca njihet si fitim ose humbje;
- Në të gjitha rastet e tjera, diferenca shtyhet dhe afati i njohjes së fitimit ose humbjes së ditës së shtyrë përcaktohet individualisht. Ai amortizohet përgjatë jetës së instrumentit, shtyhet derisa vlera e drejtë e instrumentit të mund të përcaktohet duke përdorur të dhëna të vëzhgueshme nga tregu, ose kur ajo realizohet nëpërmjet shlyerjes.

3 PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

3.2 Asetet dhe detyrimet financiare (vazhdim)

3.2.1. Asetet financiare

i) Klasifikimi dhe matja pasuese

FKPK-MP klasifikon asetet e saj financiare në kategoritë e mëposhtme matëse:

- *Kostoja e amortizuar*: Pasuritë që mbahen për arkëtim të flukseve monetare kontraktuale ku ato flukse monetare përfaqësojnë vetëm pagesat e kryegjësë dhe interesit (VPKI) dhe që nuk janë klasifikuar në VDFH, maten me koston e amortizuar. Vlera e bartur e këtyre aseteve korrigjohet për çfarëdo provizionimi të njohur dhe të matur për humbjet e pritura kreditore. Të ardhurat e interesit nga këto asete financiare përfshihen në 'Të ardhurat nga interesi' duke përdorur metodën e normës efektive të interesit;
- *Vlera e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDATGj)*: Asetet financiare që mbahen për arkëtim të flukseve monetare kontraktuale si dhe për shitjen e atyre aseteve, ku flukset monetare të aseteve përfaqësojnë vetëm pagesat e kryegjësë dhe të interesit dhe që nuk janë klasifikuar në VDFH, maten me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse. Lëvizjet në vlerën e bartur merren përmes ATGj, përveç njohjes së fitimeve ose humbjeve nga provizionimi, të ardhurat nga interesi dhe fitimet ose humbjet në këmbim valutor të instrumenteve që njihen në fitim dhe humbje. Kur aseti financiar çregjistrohet, fitimi ose humbja kumulative e njohur më parë në ATGj riklasifikohet nga ekuiteti në fitim dhe humbje dhe njihet në 'Të ardhurat neto nga investimet'. Të ardhurat nga interesi i këtyre aseteve përfshihen në 'Të ardhurat nga interesi' duke përdorur metodën e normës efektive të interesit;
- *Vlera e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes (VDFH)*: Asetet që nuk plotësojnë kriteret për koston e amortizuar ose VDATGj maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes. Një fitim ose humbje në një investim borxhi që më pas matet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes dhe nuk është pjesë e një plasmani mbrojtës, njihet në fitim ose humbje dhe paraqitet në pasqyrën e fitimit ose humbjes tek 'Të ardhurat neto të tregtimit' në periudhën në të cilën shfaqet, përveç nëse buron nga instrumente borxhi të klasifikuara me vlerë të drejtë ose që nuk mbahen për tregtim, në të cilin rast ato paraqiten ndaras tek 'Të ardhurat neto nga investimet'. Të ardhurat nga këto asete financiare përfshihen në 'Të ardhurat nga interesi' duke përdorur metodën e normës efektive të interesit.

Instrumentet e borxhit

Instrumentet e borxhit janë ato instrumente që përmbushin përkufizimin e një detyrimi financiar nga perspektiva e emetuesit, të tilla si huatë, obligacionet e qeverisë dhe të korporatave dhe të arkëtueshmet tregtare të blera nga klientët në marrëveshjet e faktoring-ut pa rekurs.

Klasifikimi dhe matja pasuese e instrumenteve të borxhit varen nga:

- modelin e biznesit të FKPK-MP për menaxhimin e asetit; dhe
- karakteristikat e rrjedhës së parasë të aktivitetit.

Në bazë të këtyre faktorëve, FKPK-MP klasifikon instrumentet e borxhit në njërin nga kategoritë e matjes: (a) Kostoja e amortizuar; (b) VDATGj; ose (c) VDFH. FKPK-MP ka klasifikuar instrumentet e saj të borxhit të përbërë nga investime në bonot dhe obligacionet e Thesarit të Kosovës, si dhe investimet në afatizimet bankare të vendosura me bankat tregtare në Kosovë, të matura me koston e amortizuar. FKPK-MP nuk ka instrumente borxhi të klasifikuara si VDATGj ose VDFH.

Modeli i biznesit: modeli i biznesit pasqyron se si FKPK-MP menaxhon asetet në mënyrë që të gjenerojë flukse monetare, dhe instrumentet klasifikohen në një nga tri kategoritë e matjeve të përmendura më lart. Si e tillë, investimet në afatizimet bankare si dhe ato në bonot dhe obligacionet e Thesarit të Kosovës klasifikohen me kosto të amortizuar.

VPKI: ku modeli i biznesit është t'i mbajë asetet për të mbledhur flukse monetare kontraktuale ose për të mbledhur flukse monetare kontraktuale dhe të shesë, FKPK-MP vlerëson nëse flukset monetare të instrumentit financiar përfaqësojnë vetëm pagesat e kryegjësë dhe interesit (Testi VPKI). Gjatë vlerësimit, FKPK-MP shqyrton nëse flukset monetare kontraktuale janë në përputhje me një marrëveshje bazë të huadhënies, dmth. interesi përfshin vetëm konsideratën për vlerën kohore të parasë, rrezikun e kredisë, rreziket e tjera bazë të huadhënies dhe marzhin e fitimit që është në përputhje me marrëveshjen bazë të huadhënies. Kur kushtet kontraktuale paraqesin ekspozim ndaj rrezikut ose paqëndrueshmërisë që nuk përputhet me një marrëveshje bazë të huadhënies, instrumenti financiar përkatës klasifikohet dhe matet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

FKPK-MP riklasifikon investimet në instrumente borxhi kur dhe vetëm kur ndryshon modeli i tij i biznesit për menaxhimin e këtyre aseteve. Riklasifikimi bëhet nga fillimi i periudhës së parë të raportimit pas ndryshimit. Këto ndryshime pritjet të jenë shumë të rralla dhe asnjë nuk ka ndodhur gjatë periudhës.

3 PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

3.2 Asetet dhe detyrimet financiare (vazhdim)

3.2.1. Asetet financiare (vazhdim)

i) Klasifikimi dhe matja pasuese (vazhdim)

Instrumentet e aksionit dhe fondet e hapura investuese

Instrumentet e aksionit janë instrumente që plotësojnë përkufizimin e kapitalit nga perspektiva e emetuesit; që është, instrumente që nuk përmbajnë një detyrim kontraktual për të paguar dhe që reflektojnë një interes të mbetur në asetet neto të emetuesit. Shembuj të instrumenteve të aksionit përfshijnë aksionet e zakonshme me të cilat FKPK-MP nuk posedon, por edhe aksionet në fonde të hapura investive të cilat FKPK-MP i mban.

FKPK-MP klasifikon dhe më pas mat të gjitha investimet e tilla me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, përveç rasteve kur menaxhmenti i FKPK-MP, në njohjen fillestare, pakthyeshëm e përcakton një investim në aksione me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse kur këto investime nuk mbahen vetëm për qëllime të gjenerimit të kthimit nga investimet. Në raste të tilla, çfarë nuk ka pasur asnjë gjatë periudhës raportuese, fitimet ose humbjet në vlerën e drejtë njihen në HTGj dhe nuk riklasifikohen më pas në fitim ose humbje, as kur ato heqen. Humbjet nga dëmtimet (zhvlerësimet), dhe anulimet e humbjeve nga dëmtimet, nuk raportohen ndaras nga ndryshimet e tjera në vlerën e drejtë. Dividendët, kur paraqesin kthim nga këto investimeve, vazhdojnë të njihen në fitim ose humbje si të ardhura të tjera kur përmbushet e drejta e FKPK-MP për t'i pranuar ato pagesa.

FKPK-MP ka klasifikuar investimet e saj në fondet e hapura si të matura në VDFH dhe nuk ka investime të kapitalit të klasifikuar si VDHTGj.

Fitimet ose humbjet nga investimet në fondet e hapura të matura në FVPL dhe janë përfshirë si të hyra ose shpenzime në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse.

ii) Dëmtimi

FKPK-MP mbi bazën e parashikimit vlerëson humbjet e pritshme kreditore (HPK) të lidhura me asetet e instrumenteve të borxhit të bartura me kosto të amortizuar. FKPK-MP në çdo datë raportimi nje një provizion humbjesh për humbjet e tilla. Matja e HPK pasqyron:

- Një vlerë të paanshme dhe me probabilitet të ponderuar që përcaktohet duke vlerësuar një sërë rezultatesh të mundshme;
- Vlerën kohore të parasë; dhe
- Informacione të arsyeshme dhe të mbështetura që janë në dispozicion pa kosto dhe përpjekje të tepërta në datën e raportimit për ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme ekonomike.

iii) Çregjistrimi jo përmes modifikimit

Asetet financiare, ose një pjesë e tyre, çregjistrohen kur të drejtat kontraktuale për të marrë flukset monetare nga asetet kanë skaduar, ose kur ato janë transferuar dhe ose (a) FKPK-MP transferon substancialisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë, ose (b) FKPK-MP as nuk transferon e as nuk mban substancialisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe FKPK-MP nuk ka mbajtur kontroll. Nuk pati raste të tilla gjatë periudhës raportuese.

3.2.2. Detyrimet financiare

i) Klasifikimi dhe matja pasuese

Në periudhën aktuale dhe paraprake të raportimit, detyrimet financiare klasifikohen dhe më pas maten me koston e amortizuar.

ii) Çregjistrimi

Detyrimet financiare çregjistrohen kur ato shuhet (dmth. kur detyrimi i specifikuar në kontratë shkarkohet, anulohet ose skadon).

3 PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

3.2 Asetet dhe detyrimet financiare (vazhdim)

3.2.3. Instrumentet financiare të matura sipas vlerës së drejtë

Mjetet financiare të matura sipas vlerës së drejtë në pasqyrën e pozicionit financiar paraqiten në përputhje me hierarkinë e vlerës së drejtë. Kjo hierarki i rëndit asetet dhe detyrimet financiare në tri nivele të cilat bazohen në rëndësinë e shënimeve hyrëse gjatë matjes së vlerës së drejtë të mjeteve financiare:

- Niveli 1: çmimet e kuotuar (jo të përshtatura) në tregjet aktive për asetet dhe detyrime identike;
 Niveli 2: shënimet e tjera hyrëse, mënjanë nga çmimet e kuotuar të përfshira në Nivelin 1 të cilat janë në dispozicion për observimin e asetëve ose detyrimeve, drejtpërdrejt (d.m.th. si çmime) ose indirekt (d.m.th. të bëra nga çmimet); dhe
 Niveli 3: shënimet hyrëse për asetet e detyrimet të cilat nuk bazohen në shënimet në dispozicion për observim të tregut.

Në datën e raportimit, instrumentet financiare të FKPK-MP të matura sipas vlerës së drejtë paraqiten si në vijim:

Klasa e investimeve	Niveli	Më	Më
		31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
		EUR	EUR
Fondet e hapura investuese	1	1,480,058,308	1,227,330,357

Matjet e vlerës së drejtë të listuara sipër janë periodike. Nuk ka pasur lëvizje të mjeteve në mes të niveleve gjatë viteve që kanë përfunduar më 31 dhjetor 2019 dhe 2018.

Vlera e drejtë e asetëve të tjera financiare më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 përafrojnë vlerat e tyre kontabël për shkak të maturitetit afatshkurtër.

3.3 Vlerësimet dhe gjykimet e konsiderueshme

Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon që menaxhmenti të bëjë gjykime, vlerësime dhe supozime të cilat ndikojnë në aplikimin e politikave kontabël dhe në shumat e raportuara të mjeteve dhe detyrimeve, të ardhurave dhe të shpenzimeve. Rezultatet faktike mund të ndryshojnë nga këto vlerësime. Menaxhmenti gjithashtu duhet të ushtrojë gjykim në zbatimin e politikave kontabël të FKPK-MP. Vlerësimet dhe supozimet themelore shqyrtohen në mënyrë të vazhdueshme.

Ky shënim shpalosë fushat që përfshijnë një shkallë më të lartë të gjykimit dhe kompleksitetit dhe burimet kryesore të pasigurisë së vlerësimit që kanë një rrezik të theksueshëm për të rezultuar në përshtatje materiale gjatë vitit të ardhshëm financiar. Informata të hollësishme për secilën nga këto vlerësime dhe gjykime përfshihen në shënimet përkatëse së bashku me informacionin në lidhje me bazën e llogaritjes për çdo element të linjës së prekur në pasqyrat financiare.

Matja e provizionit për humbjet e pritshme kreditore

Matja e provizionit për humbjet e pritshme kreditore për asetet financiare të matura me koston e amortizuar dhe VDHTGJ është një sferë që kërkon përdorimin e modeleve komplekse dhe supozime të theksueshme në lidhje me kushtet e ardhshme ekonomike dhe sjelljen e kredisë (p.sh. gjasat e mospagesës së Thesarit të Kosovë dhe humbjet që rezultojnë). Shpjegimi i këtyre inputeve, supozimeve dhe teknikave të vlerësimit të përdorura në matjen e HPK është detajuar më tej në Shënimin 3.8.5, i cili gjithashtu përcakton ndjeshmëritë kyçe të HPK ndaj ndryshimeve në këto elemente.

Disa gjykime të rëndësishme gjithashtu janë të nevojshme për zbatimin e kërkesave të kontabilitetit për matjen e ECL, si:

- Përcaktimi i kritereve për rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë;
- Zgjedhja e modeleve dhe supozimeve të përshtatshme për matjen e HPK;
- Vendosja e numrit të peshave relative të skenarëve parashikues për çdo lloj produkti / tregu dhe HPK-në përkatëse; dhe
- Krijimi i grupeve të asetëve të ngjashme financiare për qëllime të matjes së HPK.

3.4 Paraja dhe ekuivalentët e parasë

Për qëllime të rrjedhjes së parasë, paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj përbëhen nga paraja në bankë, paraja në dorë dhe depozitat afatshkurtra me afat origjinal të maturimit deri në tre muaj. Përrjashtim bëjnë investimet në depozita bankare pa datë maturimi por me afat paralajmërimi dhe të cilat Bordi Drejtues nuk ka për qëllim t'i shesë.

3 PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

3.5 Kontributet

Kontributet e pranuar nga pjesëmarrësit llogariten në bazë akruale.

3.6 Tërheqjet e kursimeve dhe refondimet

Tërheqjet e kursimeve, ose pagesat e benefiteve, të cilat u paguhen pjesëmarrësve ose pasardhësve të tyre, si dhe refondimet e kontributeve të gabuara, njihen në periudhën në të cilën njësitë përkatëse janë riblerë.

3.7 Tatimi

Mjetet pensionale të FKPK-së janë të lira nga tatimi në fitim i korporatave.

3.8 Menaxhimi i riskut financiar

Detyrimet ndaj pjesëmarrësve të FKPK-MP janë gjithmonë në vlerë të njëjtë me vlerën neto të aseteve të pjesëmarrësve, pra nuk ka hendek financimi për benefitet e ardhshme, për ç'arsye FKPK-MP nuk bën vlerësime aktuale. Detyrimet e FKPK-MP nuk përbëhen nga asnjë instrument financiar, p.sh. mjete të huazuara nga institucione të tjera financiare, çfarë edhe e bën jo të nevojshëm menaxhimin e riskut për pjesën e detyrimeve të FKPK-MP.

Kur është në pyetje vlerësimi i riskut të instrumenteve financiare të cilat përbëjnë pjesën e aseteve të FKPK-MP, pjesa dërrmuese e investimeve janë përmes instrumenteve për investime të hapura, që nënkupton se menaxhimi i riskut në baza ditore i është besuar menaxhuesve të këtyre instrumenteve. Si rezultat, asetet financiare të FKPK-MP i ekspozohen drejtpërdrejt vetëm një numri të vogël rreziqesh (kryesisht riskut të çmimit) dhe atë vetëm me një pjesë të kufizuar të mjeteve, të cilat rreziqe Bordi Drejtues synon t'i menaxhojë përmes politikës së investimeve.

Politika e investimeve kërkon mbi të gjitha që mjetet e investuara, qoftë direkt a indirekt, të jenë të diversifikuara mirë nëpër emetues dhe klasa të aseteve, si dhe në qasje investuese të fondeve të hapura investuese. Tutje, si mënyrë për menaxhim të risqeve direkte, politika vendos kufizime për pjesën e mjeteve që mund të investohen në klasa instrumentesh të caktuara (me vetëm aksione: 55%; me klasa mikse të aseteve: 55%; me vetëm fletobligacione duke përfshirë obligacionet e Thesarit të Kosovës: 35%; dhe tregje të parasë dhe bonote Thesarit të Kosovës: 50%); si dhe kufizime për pjesën e mjeteve që mund të investohen në instrumente me qasje të caktuar investuese (me Kthim drejtimor/Kthim pa përshtatje për risk: 60%; me Target risku/Menaxhim risku/Kthim absolut: 68%; dhe me të ardhura: 70%). Në përputhje me këtë kornizë Bordi Drejtues merr vendime të rrisëose zvogëlojë ekspozimin ndaj një instrumenti të caktuar për investime të hapura varësisht nga performanca dhe plasmanet e instrumentit, ose korrelacionit të tij me instrumentet e tjera, si dhe bindjet për perspektivën afatshkurtër dhe afatmesme për klasën e aseteve dhe qasjen investuese të instrumentit në fjalë. FKPK-ja nuk aranzhon kontrata në avancë (*forwards*), shkëmbime (*swaps*) ose derivate të tjera (*derivatives*) për të menaxhuar dhe kontrolluar këto risqe për mjetet e FKPK-MP.

Departamenti i Investimeve dhe Riskut i FKPK-së në baza të rregullta analizon pajtueshmërinë e investimeve, direkte si dhe indirekte përmes portofoliovë të instrumenteve për investime të hapura, me politikat investuese të FKPK-së. Risku dhe luhatshmëria e investimeve direkte dhe indirekte po ashtu vlerësohen në baza të rregullta. Të gjeturat shqyrtohen nga Komisioni i investimeve i Bordit Drejtues të FKPK-së, dhe shërbejnë si ndihmë në vendimmarrje për investimet. Në vijim prezantohen rreziqet kryesore të cilave direkt iu ekspozoheshin asetet e FKPK-MP në datat e raportimit:

3.8.1 Risku i normës së interesit

Risku i normës së interesit është risku që vlera reale e rrjedhave të ardhshme të parasë nga instrumentet financiare do të ndryshojnë për shkak të ndryshimeve në normat e interesit në tregje. Në datën e raportimit FKPK-MP kishte investime direkte në fletobligacione të Thesarit të Kosovës si dhe depozita me afat me bankat komerciale të cilat kishin normë fikse të interesit, ndërsa nuk kishte investime direkte në instrumente financiare me normë variable të interesit.

	Më 31 dhjetor 2019		Më 31 dhjetor 2018	
	Mjetet	Detyrimet	Mjetet	Detyrimet
	EUR	EUR	EUR	EUR
Normë fikse				
Fletobligacionet e Thesarit të Kosovës	298,483,698	-	208,510,864	-
Afatizimet bankare	185,620,151	-	119,344,093	-
Gjithsej	484,103,849	-	327,854,957	-

3 PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

3.8 Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

3.8.2 Risku i çmimit

Përkundër uljes së moderuar të ndjeshmërisë ndaj ndryshimit të vlerës së drejtë të instrumenteve për investime të hapura, risku i çmimit vazhdon të jetë faktori më i rëndësishëm i riskut direkt ndaj asetëve të investuara të FKPK-MP. FKPK-MP përmes politikës së investimeve tenton të menaxhojë këtë risk duke i shpërndarë investimet në instrumente për investime të hapura pa korreleacion me njëra-tjetër, e që në portofolet e tyre investuese kanë klasa të ndryshme të instrumenteve financiare si dhe qasje dhe objektiva të ndryshme investuese.

Analiza e ndjeshmërisë ndaj ndryshimit të çmimit të instrumenteve të hapura për investime

Sikur çmimet e instrumenteve për investime të hapura të ishin 5% më të larta/ulëta në datën e raportimit, atëherë mjetet neto të pjesëmarrësve do të rriteshin/ulëshin me 74,002,915 EUR (2018: 61,366,009 EUR).

Rënia maksimale (*maximum drawdown*) për portofolin e FKPK-MP për periudhën 1 vjeçare të përfunduar më 31 dhjetor 2019 ishte 4.8% ndërsa për periudhën 3 vjeçare ishte 8.2% (2018 8.2% dhe 8.2% përkatësisht).

Raporti i luhatshmërisë kundrejt performancës për periudhën 1 vjeçare të përfunduar më 31 dhjetor, 2019 ishte 3.81; ku luhatshmëria vjetore ishte 2.3% dhe performanca +8.87% (2018: -1.06, 5.0% dhe -5.28% përkatësisht). Nga ana tjetër raporti për periudhën 3 vjeçare ishte 0.87; ku luhatshmëria vjetore ishte 3.7% ndërsa performanca vjetore 3.17% (2018: 0.39, 4.5% dhe 1.75% përkatësisht).

3.8.3 Risku i likuiditetit

Menaxhimi i kujdesshëm i riskut të likuiditetit nënkupton mbajtjen e parave të gatshme të mjaftueshme, disponueshmërinë e fondeve nëpërmjet instrumenteve adekuate kreditore dhe aftësinë për arkëtim në kohë - brenda afateve të përcaktuara - të shumave të arkëtueshme nga palët e treta.

Mesatarja mujore e riblerjeve nga FKPK-MP përmes tërheqjeve të kursimeve dhe refondimeve për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 ishte 4,436,518 EUR (2018: 2,747,499 EUR). Kontributet mesatare mujore të arkëtuara për vitin, në shumën prej 15,551,052 EUR (2018: 14,388,013 EUR), vazhduan të jenë dukshëm më të larta sesa të dalurat mujore.

Investimet e matura me vlerë të drejtë (instrumentet e hapura për investime) mund të tërhiqen brenda 1 deri 5 ditëve por janë paraqitur si investime afatgjata. Investimet e FKPK-MP në instrumente të borxhit të Thesarit të Kosovës kanë një afat origjinal të maturimit deri në dhjetë vjet, ndërsa afatizimet bankare kanë afat origjinal të maturimit prej 1 dhe 3 vjetëve.

Tabela e mëposhtme paraqet maturimet kontraktuale të mbetura të mjeteve dhe detyrimeve financiare të FKPK-MP.

	Më 31 dhjetor 2019			Më 31 dhjetor 2018		
	Deri 1 vit	1-5 vjet	5-10 vjet	Deri 1 vit	1-5 vjet	5-10 vjet
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Mjetet financiare						
Paraja në bankë	3,279,603	-	-	6,245,153	-	-
Fondet e hapura	-	-	1,480,058,308	-	-	1,227,330,357
Thesari i Kosovës	77,695,694	200,332,878	20,455,126	50,863,036	136,400,021	21,247,807
Afatizimet bankare	112,949,255	72,670,896	-	76,243,274	43,100,819	-
Kontributet dhe të arkëtueshmet e tjera	12,274,188	-	-	131,347,368	-	-
	206,198,740	273,003,774	1,500,513,434	264,698,831	179,500,840	1,248,578,164
Detyrimet financiare						
Llogaritë e pagueshme	1,256,441	-	-	874,667	-	-
	1,256,441	-	-	874,667	-	-
Hendeku i maturimit	204,942,299	273,003,774	1,500,513,434	263,824,164	179,500,840	1,248,578,164

3 PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

3.8 Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

3.8.4 Risku valutor

Në datën e raportimit plasmanet në fletobligacionet e Thesarit të Kosovës si dhe afatizimet në banka ishin të gjitha në valutën EUR. Si mjet për menaxhimin e riskut valutor në instrumentet për investime të hapura, politika e investimeve e FKPK lejon vetëm deri në 10% të mjeteve të FKPK-MP të jenë të investuara në instrumente jo të denominuara në EUR ose pa mbrojtje në EUR.

Instrumentet për investime të hapura në të cilat FKPK-ja kishte investime në datën e raportimit ishin të gjitha të denominuara në EUR ose me mbrojtje në EUR; ku menaxhuesit e këtyre instrumenteve përdorin derivate të valutës për të menaxhuar dhe kontrolluar riskun valutor. Një përjashtim për këtë është iShares MSCI US Qual ETF e cila ka aksione me bazë USD pa mbrojtje dhe që përfaqësonin 2.4% të mjeteve në datën e raportimit (2018: zero).

Meqë ka patur ekspozim të vogël direkt ndaj riskut valutor në datën e raportimit, nuk janë bërë analiza sensitiviteti në efektin e ndryshimeve të valutës në të ardhurat gjithëpërfshirëse për fund vitin më 31 dhjetor, 2018 dhe 2019.

3.8.5 Risku kreditor

Risku kreditor është risku i humbjes financiare të FKPK-MP nëse një klient ose palë tjetër nuk kryen detyrimet e tij kontraktuale. Risku kreditor kryesisht buron direkt nga investimet në fletobligacionet e Thesarit të Kosovës si dhe afatizimet bankare, dhe përfaqëson riskun e dytë më të lartë për mjetet e FKPK-MP.

Matja e riskut kreditor

Vlerësimi i ekspozimit kreditor për qëllime të administrimit të rrezikut është kompleks dhe kërkon përdorimin e modeleve, pasi ekspozimi ndryshon me ndryshimet në kushtet e tregut, përveç flukseve monetare dhe kalimin e kohës. Vlerësimi i riskut kreditor nënkupton vlerësim të mëtejshëm në lidhje me gjasat që të ndodhin mospagesat.

FKPK-MP mat riskun kreditor duke përdorur Probabilitetin e Mospagesës (PM), Ekspozimin në Mospagesë (ENM) dhe Humbjen marrë Parasysh Mospagesën (HPM). Kjo është metoda e përdorur me qëllim të matjes së Humbjes së Pritshme Kreditore (HPK) sipas SNRF 9.

Ekspozimet e kredive janë kategorizuar në një nga tre fazat, varësisht nga rritja e rrezikut kreditor që nga njohja fillestare e instrumenteve përkatëse të bartura me koston e amortizuar, përkatësisht: bonot / obligacionet e thesarit të Kosovës si dhe depozitat me afat me bankat komerciale.

Kur ka një rritje të ndjeshme në riskun kreditor, një instrument zhvendoset nga humbja e pritur 12-mujore në humbje të pritur përgjatë jetës.

Gjatë vlerësimit, risku fillestar kreditor i një instrumenti financiar matet kundrejt riskut të tanishëm kreditor, duke marrë parasysh jetën e mbetur të instrumentit.

Në fazat një dhe dy, të ardhurat nga interesi janë interesi efektiv mbi vlerën e bartur bruto; në fazën e tretë është interesi efektiv në koston e amortizuar.

Për të llogaritur humbjet e pritshme 12-mujore dhe përgjatë jetës, për instrumente përkatëse aplikohet modeli për risk kreditor (PM, HPM), parashikimet e bilancit (parapagimet, tërheqjet e objektit) dhe normat e interesit (faktorët e zbritjes).

Nga ana e riskut kreditor, modelet PM dhe HPM duhet të plotësojnë modelin e dëmtimit (zhvlerësimit).

Modeli i PM vlerëson probabilitetin e mospagesës (PM) në përputhje me parimet e mëposhtme:

- Konsiderohen të gjitha informatat relevante;
- Rrethanat e tanishme ekonomike reflektohen duke përdorur vlerësimin "më të mirë" më shumë se atë "konservator";
- Siguron gjasat e ndodhjes së parazgjedhur brenda 12 muajve të ardhshëm ose gjatë jetës së instrumentit;
- Përfshin parashikimet ekonomike të ardhshme.

Modeli HPM vlerëson përqindjen e humbjes në përputhje me parimet e mëposhtme:

- Konsideron të gjithë informacionin e duhur dhe përfshin elemente të parashikimit;
- Reflekton rrethanat aktuale ekonomike (dmth., përdor vlerësimin më të mirë dhe jo vlerëimin e rënies ekonomike);
- Konsideron vetëm shpenzimet që i atribuohen drejtpërdrejt mbledhjes së arkëtimit.

3 PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

3.8 Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

3.8.5 Risku kreditor (vazhdim)

Modeli i dëmtimit për fletobligacionet e Thesarit të Kosovës

Modeli i dëmtimit për Thesarin e Kosovës merr parasysh historikun e mospagesës të Thesarit të Kosovës (çfarë nuk ka pasur), si dhe garancitë kushtetuese dhe ligjore që detyrojnë qeverinë të japë përparësi për shlyerjen e borxhit publik para çfarëdo pagesash të tjera. Modeli gjithashtu merr parasysh nivelin e borxhit publik dhe jetën e mbetur të instrumentit. Secilit skenar i jepet një probabilitet përkatës, i cili më pas përdoret për të vlerësuar humbjet e pritshme kreditore.

Nëse një instrument zhvendoset nga faza e parë në fazat dy ose tre varet nga dëshmitë objektive të dëmtimit ose nga të dhënat bazike makroekonomike si:

- vështirësi të konsiderueshme financiare të shtetit të Kosovës; ose
- vonesa ose delikuenca në pagesat e interesit ose të kryegjësë; ose
- po bëhet e mundur që shteti i Kosovës të hyjë në falimentim apo riorganizim financiar; ose
- borxhi ndaj BPV-së tejkalon 80%.

Duke marrë parasysh inputet e mësipërme, të gjitha instrumentet e Thesarit të Kosovës janë vlerësuar duke përdorur modelin e dëmtimit të fazës 1, atë 12-mujor, dhe nuk pati lëvizje në faza gjatë vitit që përfundoi më 31 dhjetor 2019. Shtesat neto të provizioneve të dëmtimit gjatë vitit ishin 144,985 EUR, duke bërë që bilanci përfundimtar më 31 dhjetor 2019 të jetë 678,408 EUR (2018: shtesat neto 380,888 EUR, dhe bilanc përfundimtar prej 533,423 EUR).

Modeli i dëmtimit për depozitat me afat

Modeli i dëmtimit për depozitat me afat me bankat lokale merr parasysh historikun e mospagesës nga bankat (çfarë nuk ka pasur), koeficientët bazikë financiarë dhe matje tjera, si dhe jetën e mbetur të instrumentit. Secilit skenar i jepet një probabilitet përkatës, i cili më pas përdoret për të vlerësuar humbjet e pritshme kreditore.

Nëse një instrument zhvendoset nga faza e parë në fazat dy ose tre varet nga dëshmitë objektive të dëmtimit ose matësat bazë siç janë:

- vonesa ose delikuenca në pagesat e interesit ose të kryegjësë të depozitave; ose
- po bëhet e mundur që banka të hyjë në falimentim ose riorganizim financiar; ose
- Banka Qendrore e Republikës së Kosovës incion revokimin e licencës së bankës; ose
- Koeficienti i tashëm bie nën 0.9; ose
- Raporti kredi / depozit tejkalon 1.1 ose bie nën 0.4; ose
- Koeficienti i mjaftueshmërisë së kapitalit bie nën 8.5%; ose
- Përqindja e kredive të këqija tejkalon 13%.

Duke pasur parasysh inputet e mësipërme, të gjitha depozitat me afat janë vlerësuar duke përdorur modelin e dëmtimit të fazës 1, atë 12-mujor, dhe nuk pati lëvizje në faza gjatë vitit që përfundon më 31 dhjetor 2019. Shtesat neto të provizioneve për humbjen e pritshme kreditore gjatë vitit ishin 33,155 EUR, duke bërë që bilanci përfundimtar më 31 dhjetor 2019 të jetë 92,856 EUR (2018: shtesat neto 34,412 EUR dhe bilanci përfundimtar prej 59,702 EUR).

3 PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

3.8 Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

3.8.6. Instrumentet financiare që nuk janë të prezantuara sipas vlerës së drejtë

Tabela në vijim përmbledhë vlerat bartëse dhe të drejta për ato asete dhe detyrime financiare që nuk janë paraqitur sipas vlerës së tyre të drejtë në pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2019 dhe 2018.

	Më 31 dhjetor 2019		Më 31 dhjetor 2018	
	Vlera bartëse EUR	Vlera reale EUR	Vlera bartëse EUR	Vlera reale EUR
Mjetet financiare				
Paraja në bankë	3,279,603	3,279,603	6,245,153	6,245,153
Fletobligacionet e Thesarit të Kosovës	298,483,698	299,162,106	208,510,864	209,044,287
Afatizimet bankare	185,620,151	185,713,007	119,344,093	119,403,795
Kontributet dhe të arkëtueshmet e tjera	12,274,188	12,274,188	131,347,368	131,347,368
	499,657,640	500,428,904	465,447,478	466,040,603
Detyrimet financiare				
Llogaritë e pagueshme	1,256,441	1,256,441	874,667	874,667
	1,256,441	1,256,441	874,667	874,667

3.8.7 Ekspozimi përmes investimeve indirekte

Shumica e mjeteve të FKPK-MP janë të investuara përmes fondeve të hapura investuese të cilat tregtojnë me klasa të ndryshme të asetëve dhe zbatojnë politika të ndryshme të investimit dhe të riskut. Si rezultat, mjetet e FKPK-MP i ekspozohen rreziqeve të ndryshme për investimet indirekte varësisht nga mjetet ku investon fondi i hapur investues.

Lista e plotë e rreziqeve të cilave iu kanë ekspozohuar fondet e hapura investuesu më 31 dhjetor 2019, mund të gjindet në prospektusin përkatës të secilit instrument, ndërkohë që rreziqet kryesore janë përmbledhur në vijim:

Instrumenti	Risqet kryesore
Vanguard – GSIF	Risku i çmimit Shtetëror/politik I ndjekjes së indeksit
AXA – GILB	Risku kreditor I palës tjetër I normave të interesit
BNY Mellon – RRF	Risku i çmimit Kreditor I palës tjetër I normave të interesit Valutor
Schroders – GDG	Risku i çmimit I palës tjetër Valutor I derivateve I normave të interesit I levave financiare
Nordea 1 – GSEF	Risku i çmimit I palës tjetër Shtetëror/politik I derivateve
Nordea 1 – SRF	Risku i çmimit Kreditor I palës tjetër Shtetëror/politik I derivateve
AXA – WFOI	Risku kreditor I palës tjetër
BNP Paribas – PDP	Risku kreditor I likuiditetit I palës tjetër Operativ I derivateve
Amundi – RPI2	Risku kreditor I likuiditetit I palës tjetër I derivateve
Amundi – 3M-I	Risku kreditor I palës tjetër
Corp Bond Eur ETF	Risku i çmimit I palës tjetër Shtetëror/politik
S&P500 Minvol ETF	Risku i çmimit I palës tjetër Shtetëror/politik
Amun EurCorp ETF	Risku i çmimit I palës tjetër Shtetëror/politik
MSCI USA Qual ETF	Risku i çmimit I palës tjetër Shtetëror/politik Valutor

3 PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

3.8 Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

3.8.7 Ekspozimi përmes investimeve indirekte (vazhdim)

Kur të gjitha investimet, direkte dhe indirekte, merren parasysh, ekspozimi i mjeteve të FKPK-MP më 31 dhjetor 2019 ishte si në vijim:

Valutat - EUR: 69.3%; USD: 21.3%; GBP: 3.0%; JPY: 1.3%; CAD: 1.3%; DKK: 1.1%; Tjerat (neto): 2.7%.

Klasa e asetëve – Aksione: 34.9%; Borxh thesaresh: 23.7%; Borxh korporatash: 20.5%; Tregu i parasë: 20.6%; Derivate neto: 0.3%.

Klasifikimi i rejtingut të investimeve direkte në instrumente të borxhit dhe të tregut të parasë, si dhe ato indirekte përmes fondeve të hapura, është dhënë më poshtë. Përfshirë janë investimet indirekte në fondet me instrumente borxhi, ose 4.93% e asetëve të FKPK-PA, për të cilat vlerësimi nuk mund të merret. Nuk përllogaritet provizion për investimet indirekte meqë në fondet përkatëse të hapura ato maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

Përshkrimi	Vlerësimet përkatëse	Përqindja e mjeteve të FKPK-së më 31 dhjetor 2019	Përqindja e mjeteve të FKPK-së më 31 dhjetor 2018
<i>Investimet direkte</i>			
Thesari i Kosovës	-	15.20%	12.43%
Depozitat	-	9.44%	7.10%
		24.64%	19.53%
<i>Investimet indirekte në instrumente borxhi</i>			
Të klasit të parë	AAA	4.87%	6.97%
E lartë	AA+ AA AA-	2.31%	7.22%
Mesatare e lartë	A+ A A-	5.90%	3.28%
Mesatare e ulët	BBB+ BBB BBB-	7.98%	5.10%
Spekulative	BB+ BB BB-	2.13%	1.27%
Më spekulative	B+ B B-	0.37%	0.64%
Rrezik substancial	CCC+	0.01%	0.02%
Jashtëzakonisht spekulative	CCC	0.02%	0.01%
Në mospagesë, me pak gjasa për kthim	CCC- CC C	0.00%	0.00%
Pa vlerësim	-	0.43%	0.54%
		24.02%	25.05%
<i>Investimet indirekte në instrumente borxhi</i>			
Të klasit të parë	AAA	0.01%	6.97%
E lartë	AA+ AA AA-	1.05%	0.10%
Mesatare e lartë	A+ A A-	3.75%	1.57%
Mesatare e ulët	BBB+ BBB BBB-	2.55%	0.31%
Më spekulative	B+ B B-	-	0.01%
Pa vlerësim	-	0.17%	0.54%
		7.53%	1.99%

4 PARAJA NË BANKË

	Më 31 dhjetor 2019	Më 31 dhjetor 2018
	EUR	EUR
Banka Qendrore e Republikës së Kosovës	2,955,546	6,245,153
Erste Bank Austri (brokeri)	324,057	-
Gjithsej paraja në bankë	3,279,603	6,245,153

Nga 1 janar 2018 deri më 30 qershor 2019 interesi negativ vjetor prej -0.40%; nga 1 korrik deri më 17 tetor 2019 interesi negativ vjetor prej -0.5%; dhe nga 18 tetor deri më 31 dhjetor 2019 interesi negativ vjetor prej -0.60%; është aplikuar mbi bilansin ditor të llogarisë së FKPK-MP me Bankën Qendrore të Kosovës. Shpenzimi total i interesit për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 ishte 99,699 EUR, nga të cilat në datën e raportimit 14,627 EUR ishin të pagueshme ndaj BQK (2018: shpenzimet 66,673 EUR nga të cilat në datën e raportimit 5,030 EUR ishin të pagueshme).

5 KONTRIBUTET DHE TË ARKËTUESHMET E TJERA

	Më 31 dhjetor 2019	Më 31 dhjetor 2018
	EUR	EUR
Kontributet e arkëtueshme	12,274,188	11,347,368
Të arkëtueshmet nga tërheqjet prej fondeve të hapura	-	120,000,000
Gjithsej kontributet dhe të arkëtueshmet e tjera	12,274,188	131,347,368

Kontributet e arkëtueshme kanë të bëjnë me kontributet të pranuar në llogarinë rrjedhëse në BQK deri më datën 18 të muajit pas datave të raportimit dhe të cilat nuk janë shndërruar në aksione në datat e raportimit.

Të arkëtueshmet nga fondet e hapura kanë të bëjnë me mjetet e tërhequra gjatë një periudhe të caktuar të raportimit por që janë arkëtuar në periudhën e ardhshme raportuese.

6 INVESTIMET NË FONDET E HAPURA INVESTUESE

a) Investimet në fondet e hapura (në EUR)

							2019
Fondi	Shënimi	Më 1 janar	Investimet e reja	Rritja ose ulja	Tarifat e mbajura	Tërheqjet	Më 31 dhjetor
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Vanguard – GSIF	6.1	363,676,626	55,204,616	48,969,050	(365,610)	(420,000,000)	47,484,682
BNY Mellon – RRF	6.2	145,256,365	102,000,000	23,180,606	-	-	270,436,971
AXA – GILB	6.3	97,593,865	13,345	2,074,769	(153,678)	(70,000,000)	29,528,301
Schroders – SISF	6.4	9,812,299	52,000,000	574,969	-	(62,387,268)	-
Schroders – GDG	6.5	55,893,343	-	5,244,959	-	(17,500,000)	43,638,302
Nordea 1 – GSEF	6.6	162,607,446	108,000,000	28,881,121	-	(173,000,000)	126,488,567
Nordea 1 – SRF	6.7	124,005,629	88,000,000	17,042,015	-	-	229,047,644
Amundi – 3M-I	6.8	59,847,864	733,065,632	(830,703)	(221,064)	(517,998,964)	273,862,765
AXA – WFOI	6.9	53,906,903	39,100	5,740,987	(238,363)	(17,500,000)	41,948,627
BNP Paribas – PDP	6.10	52,220,239	50,000,000	9,763,153	(450,555)	-	111,532,837
Amundi – RPI2	6.11	102,509,778	26,000,262	7,190,867	(161,370)	(49,999,192)	85,540,345
Corp Bond Eur ETF	6.12	-	61,995,980	(642,957)	(46,473)	-	61,306,550
S&P500 Minvol ETF	6.13	-	45,927,155	4,532,116	(64,637)	-	50,394,634
Amun EurCorp ETF	6.14	-	61,998,114	(792,988)	(37,062)	-	61,168,064
MSCI USA Qual ETF	6.15	-	47,711,957	(29,170)	(2,768)	-	47,680,019
Gjithsej investimet në fondet e hapura		1,227,330,357	1,431,956,161	150,898,794	(1,741,580)	(1,328,385,424)	1,480,058,308

							2018
Fondi	Shënimi	Më 1 janar	Investimet e reja	Rritja ose ulja	Tarifat e mbajura	Tërheqjet	Më 31 dhjetor
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Vanguard – GSIF	6.1	368,189,871	32,509,398	(36,036,485)	(986,158)	-	363,676,626
BNY Mellon – RRF	6.2	108,940,067	110,000,000	(1,683,702)	-	(72,000,000)	145,256,365
AXA – GILB	6.3	100,550,642	49,414	(2,611,784)	(394,407)	-	97,593,865
Schroders – SISF	6.4	10,275,294	-	(462,995)	-	-	9,812,299
Schroders – GDG	6.5	113,300,190	36,000,000	(10,406,847)	-	(83,000,000)	55,893,343
Nordea 1 – GSEF	6.6	146,966,855	21,000,000	(5,359,409)	-	-	162,607,446
Nordea 1 – SRF	6.7	242,568,079	-	(7,562,450)	-	(111,000,000)	124,005,629
Amundi – 3M-I	6.8	27,942,054	97,000,402	(78,317)	(16,719)	(64,999,556)	59,847,864
AXA – WFOI	6.9	109,973,876	40,015,595	(8,365,851)	(716,717)	(87,000,000)	53,906,903
BNP Paribas – PDP	6.10	130,010,203	22,000,000	(8,775,311)	(1,014,653)	(90,000,000)	52,220,239
Amundi – RPI2	6.11	86,295,734	64,001,173	(5,533,651)	(253,115)	(42,000,363)	102,509,778
Pictet – HDS		33,137,645	-	(1,664,192)	-	(31,473,453)	-
Gjithsej investimet në fondet e hapura		1,478,150,510	422,575,982	(88,540,994)	(3,381,769)	(581,473,372)	1,227,330,357

6 INVESTIMET NË FONDET E HAPURA INVESTUESE (VAZHDIM)

b) Investimet në fondet e hapura (në njësi)

					2019
Fondi	Shënimi	Më	Investimet e reja	Tërheqjet	Më
		1 janar			31 dhjetor
		Njësi	Njësi	Njësi	Njësi
Vanguard – GSIF	6.1	20,867,975	2,972,007	(21,651,536)	2,188,446
BNY Mellon – RRF	6.2	113,075,171	74,298,882	-	187,374,053
AXA – GILB	6.3	639,834	87	(455,392)	184,529
Schroders – SISF	6.4	65,229	333,840	(399,069)	-
Schroders – GDG	6.5	347,866	-	(104,545)	243,321
Nordea 1 – GSEF	6.6	6,708,228	3,898,672	(6,462,452)	4,144,448
Nordea 1 – SRF	6.7	6,873,926	4,664,998	-	11,538,924
Amundi – 3M-I	6.8	57	696	(493)	260
AXA – WFOI	6.9	398,808	271	(122,901)	276,178
BNP Paribas – PDP	6.10	364,794	298,579	-	663,373
Amundi – RPI2	6.11	21	5	(10)	16
Corp Bond Eur ETF	6.12	-	457,000	-	457,000
S&P500 Minvol ETF	6.13	-	7,323,737	-	7,323,737
Amun EurCorp ETF	6.14	-	270,745	-	270,745
MSCI USA Qual ETF	6.15	-	530,229	-	530,229

					2018
Fondi	Shënimi	Më	Investimet e reja	Tërheqjet	Më
		1 janar			31 dhjetor
		Njësi	Njësi	Njësi	Njësi
Vanguard – GSIF	6.1	19,118,503	1,749,472	-	20,867,975
BNY Mellon – RRF	6.2	84,626,790	85,736,732	(57,288,351)	113,075,171
AXA – GILB	6.3	639,513	321	-	639,834
Schroders – SISF	6.4	65,229	-	-	65,229
Schroders – GDG	6.5	647,516	209,452	(509,102)	347,866
Nordea 1 – GSEF	6.6	5,899,914	808,314	-	6,708,228
Nordea 1 – SRF	6.7	12,888,846	-	(6,014,920)	6,873,926
Amundi – 3M-I	6.8	24	95	(62)	57
AXA – WFOI	6.9	751,958	276,157	(629,307)	398,808
BNP Paribas – PDP	6.10	842,199	146,921	(624,326)	364,794
Amundi – RPI2	6.11	17	13	(9)	21
Pictet – HDS		180,498	-	(180,498)	-

6 INVESTIMET NË FONDET E HAPURA INVESTUESE (VAZHDIM)

6.1 Vanguard Investment Series plc - Global Stock Index Fund Euro hedged (ISIN: IE00B03HD316)

Ky fond kërkon të sigurojë rritjen afatgjate të kapitalit duke ndjekur performancën e Morgan Stanley Capital International (MSCI) World Free Index (indeksi), indeks ky i peshuar dhe bazuar në madhësinë e kapitalit të kompanive në vendet e zhvilluara. Politika e investimeve e Global Stock Index Fund është që kryesisht të investohet në aksione të zakonshme. Investimet e FKPK-së në këtë fond blejnë aksione sipas Vlerës Neto të Mjeteve (VNM) për aksion në ditën relevante të afazimit. Ky fond nuk paguan dividend, andaj të gjitha përfitimet reflektohen në VNM. Ndyshimi i çmimit për njësi për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 ishte +24.50% (2018: -9.51%) Tarifa e menaxhimit kalkullohet çdo ditë me normë vjetore prej 0.25% (2018: 0.25%) të mjeteve. Fondi po ashtu ofron rabat prej 0.12% në tarifën menaxhuese (2018: 0.12%) e cila riinvestohet në muajin pasardhës, gjë e cila bën që tarifa neto menaxhuese që ngarkon fondin të jetë 0.13% (2018: 0.13%) e mjeteve në vit. Tërheqja e 420,000,000 EUR nga ky fond gjatë vitit 2019 përfshiu fitimin e realizuar prej 141,769,973 EUR.

6.2 BNY Mellon - Real Return Fund (ISIN IE00B504KX99)

BNY Mellon Real Return Fund është instrument i kthimit absolut i cili investon mjetet pjesërisht në para, fletobligacione dhe pjesërisht në aksione. Fondi nuk paguan dividend, andaj të gjitha përfitimet dhe interesat reflektohen në VNM-në e fondit. Ndyshimi i çmimit për njësi për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 ishte +12.35% (2018: -0.21%). Tarifa e menaxhimit kalkullohet çdo ditë sipas normës vjetore prej 0.60% të mjeteve me fondin dhe paguhet ndaras nëpërmes faturës, d.m.th. nuk e redukton VNM-në. Gjithsej tarifat që janë ngarkuar nga menaxhuesi i fondit për fund vitin 31 dhjetor 2019 kapin shumën prej 1,246,615 EUR (2018: 488,895 EUR). Gjatë vitit 2019 nuk kishte tërheqje të mjeteve nga ky fond.

6.3 AXA - Global Inflation Linked Bonds Eur (ISIN LU0227145629)

AXA Global Inflation Linked Bonds është një instrument i kthimit absolut që pjesën dërrmuese të mjeteve investon në bono të mbrojtura nga inflacioni të emetuara nga shtetet sovraane dhe korporatat. Fondi nuk paguan dividend, kështu që të gjitha përfitimet dhe interesat reflektohen në VNM. Ndyshimi i çmimit për njësi për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 ishte +6.94% (2018: -2.99%). Tarifa e menaxhimit kalkullohet çdo ditë me një normë vjetore prej 0.40% (2018: 0.40%) të mjeteve me fondin; mirëpo, kur vlera e mjeteve është më e lartë se 50 milionë EUR, ofrohet rabati në normë vjetore prej 0.05% të mjeteve me fondin i cili përllogaritet në baza ditore dhe riinvestohet në muajin e ardhshëm, duke bërë kështu që tarifa neto menaxhuese të jetë 0.35% e mjeteve në vit. Tërheqja e 70,000,000 EUR nga ky fond gjatë vitit 2019 përfshiu fitimin e realizuar prej 8,045,150 EUR.

6.4 Schroders - International Strategic Bond Euro Hedged (ISIN LU0201824265)

Schroders International Strategic Bond është fond i përbashkët me seli në Luksemburg i cili operon përmes investimeve në bono dhe instrumente të tjera financiare me kthim fikse dhe variabil të denominuara në valuta të ndryshme që emetohen nga qeveritë, agjencitë qeveritare, agjencitë mbikombëtare dhe korporatat gjithandej nëpër botë. Fondi nuk paguan dividend, kështu që të gjitha të ardhurat reflektohen në çmimin ofertues të fondit. Ndyshimi i çmimit për njësi për vitin deri në tërheqjen e plotë më 13 gusht 2019 ishte +3.92% (2018: -4.51% për komplet vitin). Tarifa e menaxhimit kalkullohet në fund të çdo tremujori me normë vjetore prej 0.50% të mjeteve (2018: 0.50%), dhe paguhet veçmas përmes faturës, d.m.th. nuk e redukton VNM-në. Megjithatë, për vlerat e mjeteve me fondin më të larta se 100 milionë EUR, norma vjetore e tarifës reduktohet në 0.45% të aseteve. Gjithsej tarifat që janë ngarkuar nga menaxhuesi i fondit për fundvitin 31 dhjetor 2019 kapin shumën prej 100,784 EUR (2018: 50,969 EUR). Tërheqja e plotë e 62,387,268 EUR nga ky fond gjatë vitit 2019 përfshiu fitimin e realizuar prej 2,190,514 EUR.

6.5 Schroders - Global Diversified Growth Fund (ISIN LU0776411141)

Schroders - Global Diversified Growth Fund, është fond që ka një portofolio me klasa mikse të aseteve. Fondi nuk paguan dividend, kështu që të gjitha të ardhurat reflektohen në çmimin ofertues të fondit. Ndyshimi i çmimit për njësi për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 ishte +11.62% (2018: -8.17%). Tarifa e menaxhimit kalkullohet në fund të çdo tremujori me normë vjetore prej 0.65% të mjeteve, dhe paguhet veçmas përmes faturës, d.m.th. nuk e redukton VNM-në. Gjithsej tarifat që janë ngarkuar nga menaxhuesi i fondit për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 kapin shumën prej 293,788 EUR (2018: 813,018 EUR). Tërheqja e 17,500,000 EUR nga ky fond gjatë vitit 2019 përfshiu fitimin e realizuar prej 176,846 EUR.

6.6 Nordea 1 - Global Stable Equity Fund (ISIN LU0257969260)

Nordea 1 - Global Stable Equity Fund është një fond aktiv që kryesisht përmban aksione të korporatave globale me kthime, dividenda dhe qarkullimetë parasë stabile. Megjithatë, fondin mund t'i mbajë deri në 1/3 e mjeteve në para të gatshme ose t'i investojë ato në bono ose në instrumente të tjera të borxhit me qëllim të menaxhimit të riskut. Fondi nuk paguan dividend andaj të gjitha përfitimet reflektohen në VNM-në e fondit. Ndyshimi i çmimit për njësi për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 ishte +25.91% (2018: -2.69%). Tarifa e menaxhimit kalkullohet në baza ditore me një normë vjetore prej: 0.43% të mjeteve dhe paguhet përmes faturës, d.m.th. nuk e redukton VNM-në. Shuma e përgjithshme e tarifave të ngarkuara nga menaxheri i fondit për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 ishte 414,968 EUR (2018: 689,736 EUR). Tërheqja e 173,000,000 EUR nga ky fond gjatë vitit 2019 përfshiu fitimin e realizuar prej 30,597,957 EUR.

6 INVESTIMET NË FONDET E HAPURA INVESTUESE (VAZHDIM)

6.7 Nordea 1 –Stable Return Fund X EUR (ISIN LU0539147214)

Nordea 1 - Stable Return Fund është një fond aktiv që përmban aksione dhe fletobligacione të korporatave globale dhe letra me vlerë të qeverive, dhesynon të gjenerojë kthim nga të dyja klasat e mjeteve duke menaxhuar në të njëjtën kohë risqet përmes përdorimit strategjik të derivateve financiare. Fondi nuk paguan dividend, andaj të gjitha përfitimet reflektohen në VNM-në e fondit. Ndryshimi i çmimit për njësi për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 ishte +10.03% [2018: -4.14%]. Tarifa e menaxhimit kalkulohet në baza ditore me një normë vjetore prej: 0.56% të mjeteve dhe paguhet përmes faturës, d.m.th. nuk e redukton VNM-në. Shuma e përgjithshme e tarifave të ngarkuara nga menaxhuesi i fondit për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 ishte 1,129,320 EUR (2018: 942,218 EUR). Gjatë vitit 2019 nuk kishte tërheqje të mjeteve nga ky fond.

6.8 Amundi – 3M (I) (ISIN FR000703813)

Amundi – 3M (I) është fond që bën investime në instrumente të parasë së gatshme dhe i cili synon të ofrojë likuiditet dhe siguri të lartë si dhe shërben si alternativë ndaj mbajtjes së keshit në Bankën Qendrore të Kosovës. Fondi nuk paguan dividend, andaj të gjitha humbjet reflektohen në VNM-në e fondit. Ndryshimi i çmimit të njësisë gjatë vitit të përfunduar më 31 dhjetor 2019 ishte -0.28% [2018: -0.32%]. Tarifat e menaxhimit kalkulohen në baza ditore me normë vjetore prej 0.057% të mjeteve e cila ndalet nga fondi, d.m.th. e redukton VNM-në. Kur vlera mesatare e mjeteve në një tremujor kalendarik i tejkalon 50,000,000 EUR, fondi ofron një rabat tarifor prej 0.012% të mjeteve i cili kryesisht re-investohet. Tërheqja e 517,998,964 EUR nga ky fond gjatë vitit 2019 përfshinë humbjen e realizuar prej 535,321 EUR.

6.9 AXA - Optimal Income I EUR (ISIN: LU0184635471)

AXA - Optimal Income Fund është një fond aktiv që përmban aksione dhe fletobligacione të korporatave dhe letra me vlerë të qeverive, kryesisht nga Evropa, i cili ka për qëllim të gjenerojë një kthim absolut në planin afatgjatë nga të dyja këto klasa të instrumenteve financiare. Me qëllim të menaxhimit të riskut, përdorimi në shkallë të vogël i derivateve është i lejuar. Fondi nuk paguan dividend, andaj të gjitha përfitimet reflektohen në VNM-në e fondit. Ndryshimi i çmimit për njësi për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 ishte +12.37% [2018: -7.58%]. Tarifa e menaxhimit kalkulohet në baza ditore me një normë vjetore prej 0.55% të mjeteve [2018: 0.55%] dhe ndalet nga fondi, d.m.th. e redukton VNM-në. Tërheqja e 17,500,000 EUR nga ky fond gjatë vitit 2019 përfshinë fitimin e realizuar prej 586,626 EUR.

6.10 BNP Paribas IP – Parvest Diversified Dynamic (ISIN: LU0102035119)

BNP Paribas IP – Parvest Diversified Dynamic është një fond me klasa mikse të mjeteve. Fondi nuk paguan dividend, andaj të gjitha përfitimet reflektohen në VNM-në e fondit. Ndryshimi i çmimit për njësi për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 ishte +17.79% [2018: -7.27%]. Tarifat e menaxhimit dhe të tjera kalkulohen në baza ditore me normë vjetore prej 0.76% të mjeteve e cila ndalet nga fondi, d.m.th. e redukton VNM-në. Deri më 31 mars 2019 fondi ofronte një rabat ndaj tarifave prej 0.11% të mjeteve, që i bën tarifat vjetore neto të ngarkuara nga ky fond 0.65% të mjeteve. Nga 1 prilli 2019 fondi ofron një rabat ndaj tarifave prej 0.22% të mjeteve, që i bën tarifat vjetore neto të ngarkuara 0.54% të mjeteve. Gjatë vitit 2019 nuk kishte tërheqje të mjeteve nga ky fond.

6.11 Amundi – Amundi Rendement Plus I2 (ISIN: FR0011027283)

Amundi Rendement Plus I2 që është një fond me klasa mikse të mjeteve. Fondi nuk paguan dividend, andaj të gjitha përfitimet reflektohen në VNM-në e fondit. Ndryshimi i çmimit për njësi për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 ishte +8.34% [2018: -4.38%]. Tarifat e menaxhimit dhe të tjera kalkulohen në baza ditore me normë vjetore prej 0.20% të mjeteve e cila ndalet nga fondi, d.m.th. e redukton VNM-në. Tërheqja e 49,999,192 EUR nga ky fond gjatë vitit 2019 përfshinë fitimin e realizuar prej 414,150 EUR.

6.12 iShares Core € Corp Bond UCITS ETF EUR (Dist) (ISIN: IE00B3F81R35)

Corp Bond Eur ETF është një fond i tregtuar në bursa dhe në përbërje ka bonot të korporatave të denominuara në euro, dhe së pari u investua në të gjatë gushtit 2019. Fondi nuk paguan dividend, andaj të gjitha përfitimet reflektohen në VNM-në e fondit. Ndryshimi i çmimit të njësisë që nga investimi fillestar dhe deri më 31 dhjetor 2019 ishte -1.11%. Tarifa e menaxhimit kalkulohet në baza ditore me një normë vjetore prej 0.20% të asetëve dhe ndalet nga fondi, d.m.th. e redukton VNM-në. Gjatë vitit 2019 nuk kishte tërheqje të mjeteve nga ky fond.

6.13 iShares Edge S&P 500 Minimum Volatility UCITS ETF EUR Hedged (Acc) (ISIN: IE00BYX8XD24)

S&P500 Minvol ETF është një fond i tregtuar në bursa dhe në përbërje ka aksione të S&P500 me luhatshmëri të ulët, dhe së pari u investua në të gjatë qershorit 2019. Fondi paguan dividend andaj të gjitha përfitimet nuk reflektohen në VNM-në e fondit. Ndryshimi i çmimit të njësisë që nga investimi fillestar dhe deri më 31 dhjetor 2019 ishte +9.73%. Tarifa e menaxhimit kalkulohet në baza ditore me një normë vjetore prej 0.25% të asetëve dhe ndalet nga fondi, d.m.th. e redukton VNM-në. Gjatë vitit 2019 nuk kishte tërheqje të mjeteve nga ky fond.

6 INVESTIMET NË FONDET E HAPURA INVESTUESE (VAZHDIM)

6.14 Amundi IS EURO Corporates ETF-C EUR (ISIN: LU1681039647)

Amun EurCorp ETF është një fond i tregtuar në bursa dhe në përbërje ka bonot të korporatave të denominuara në euro, dhe së pari u investua në të gjatë gushtit 2019. Fondi nuk paguan dividend, andaj të gjitha përfitimet reflektohen në VNM-në e fondit. Ndryshimi i çmimit të njësishë që nga investimi fillestar dhe deri më 31 dhjetor 2019 ishte -1.34%. Tarifa e menaxhimit kalkulohet në baza ditore me një normë vjetore prej 0.16% të aseteve dhe ndalet nga fondi, d.m.th. e redukton VNM-në. Gjatë vitit 2019 nuk kishte tërheqje të mjeteve nga ky fond.

6.15 iShares Edge MSCI USA Quality Factor ETF (ISIN: US46432F3394)

MSCI USA Qual ETF është një fond i tregtuar në bursa dhe në përbërje ka aksione kualitative nga SHBA pjesë e MSCI World Index, dhe së pari u investua në të gjatë dhjetorit 2019. Fondi nuk paguan dividend, andaj të gjitha përfitimet reflektohen në VNM-në e fondit. Ndryshimi i çmimit të njësishë që nga investimi fillestar dhe deri më 31 dhjetor 2019 ishte -0.07%. Tarifa e menaxhimit kalkulohet në baza ditore me një normë vjetore prej 0.15% të aseteve dhe ndalet nga fondi, d.m.th. e redukton VNM-në. Gjatë vitit 2019 nuk kishte tërheqje të mjeteve nga ky fond.

6.13 Tarifat dhe rabatet e instrumenteve për investime të hapura

		Për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019			Për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018		
		Tarifa bruto	Rabatet	Tarifa neto	Tarifa bruto	Rabatet	Tarifa neto
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Vanguard – GSIF	6.1	365,610	(167,640)	197,970	986,158	(510,133)	476,025
BNY Mellon – RRF	6.2	1,246,615	-	1,246,615	488,895	-	488,895
AXA – GILB	6.3	153,678	(9,194)	144,484	394,407	(49,301)	345,106
Schroders – SISF	6.4	100,784	-	100,784	50,969	-	50,969
Schroders – GDG	6.5	293,788	-	293,788	813,018	-	813,018
Nordea 1 – GSEF	6.6	414,968	-	414,968	689,736	-	689,736
Nordea 1 – SRF	6.7	1,129,320	-	1,129,320	942,218	-	942,218
Amundi – 3M I	6.8	221,064	(84,790)	136,274	16,719	-	16,719
AXA – WFOI	6.9	238,363	-	238,363	716,717	-	716,717
BNP Paribas – PDP	6.10	450,555	(106,478)	344,077	1,014,653	(147,058)	867,595
Amundi – RPI2	6.11	161,370	-	161,370	253,115	-	253,115
Corp Bond Eur ETF	6.12	46,473	-	46,473	-	-	-
S&P500 Minvol ETF	6.13	64,637	-	64,637	-	-	-
Amun EurCorp ETF	6.14	37,062	-	37,062	-	-	-
MSCI USA Qual ETF	6.15	2,768	-	2,768	-	-	-
Pictet – HDS		-	-	-	44,293	-	44,293
Gjithsej tarifa e rabate		4,927,055	(368,102)	4,558,953	6,410,898	(706,492)	5,704,406

7 FLETOBLIGACIONET E KOSOVËS DHE AFATIZIMET BANKARE

	Më 31 dhjetor 2019	Më 31 dhjetor 2018
	EUR	EUR
Fletobligacionet e Kosovës		
Para provizioneve për humbjet e pritura kreditore	299,162,106	209,044,287
Provizionet për humbjet e pritura kreditore	(678,408)	(533,423)
Pas provizioneve për humbjet e pritura kreditore	298,483,698	208,510,864
Afatizimet bankare		
Para provizioneve për humbjet e pritura kreditore	185,713,008	119,403,795
Provizionet për humbjet e pritura kreditore	(92,857)	(59,702)
Pas provizioneve për humbjet e pritura kreditore	185,620,151	119,344,093
Fletobligacionet e Kosovës dhe afatizimet bankare	484,103,849	327,854,957

Provizionet për humbjet e pritura kreditore për instrumentet e borxhit për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 janë nxjerrë në përputhje me modelin e humbjes së pritur kreditore siç detajohet në politikat e rëndësishme kontabël.

Lëvizjet neto në provizionet për humbjet e pritura kreditore për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 për instrumentet e sipërme ishin:

	Fletobligacione të Kosovës	Afatizimet bankare	Instrumentet e borxhit
	EUR	EUR	EUR
Më 1 janar 2018	152,535	25,290	177,825
Shtesat e provizioneve për shkak të plasmaneve të reja	444,842	53,157	497,999
Lirimi i provizioneve për shkak të maturimit / çnjohjes	(63,954)	(18,745)	(82,699)
Lirimi i provizioneve për shkak të ndryshimit të riskut kreditor	-	-	-
Lëvizjet neto në provizionet për humbjet e pritura kreditore	380,888	34,412	415,300
Më 31 dhjetor 2018	533,423	59,702	593,125
Shtesat e provizioneve për shkak të plasmaneve të reja	269,870	71,295	341,165
Lirimi i provizioneve për shkak të maturimit / çnjohjes	(124,885)	(38,140)	(163,025)
Lirimi i provizioneve për shkak të ndryshimit të riskut kreditor	-	-	-
Lëvizjet neto në provizionet për humbjet e pritura kreditore	144,985	33,155	178,140
Më 31 dhjetor 2019	678,408	92,857	771,265

7 FLETOBLIGACIONET E KOSOVËS DHE AFATIZIMET BANKARE (VAZHDIM)

Më 31 dhjetor 2019, investimet e FKPK-MP në instrumentet e borxhit të Thesarit të Kosovës të matura me kosto të amortizuar, përbëheshin nga 30 letra me vlerë me sasi nominale prej 297,230,000 EUR, me afat original të maturimit prej 12 muaj deri në 10 vjet, jetëgjatësi të mbetur mesatare (të ponderuar) prej 2.49 vjetësh dhe normë mesatare / kupon prej 1.91%. Më 31 dhjetor 2018 ato përbëheshin nga 25 letra me vlerë me sasi nominale prej 209,060,000 EUR, me afat original të maturimit prej 6 muaj deri në 10 vjet, jetëgjatësi të mbetur mesatare prej 2.79 vjetësh dhe normë mesatare / kupon prej 1.79%. Bonot e thesarit të Kosovës nuk kanë rejting.

Më 31 dhjetor 2019 investimet e FKPK-MP në depozitat me afat të matura me koston e amortizuar përbëheshin nga 33 depozita me banka me afat original të maturimit midis 1 dhe 3 vjet, norma fikse të interesit, jetëgjatësi të mbetur mesatare (të ponderuar) prej 1.16 vjetësh dhe normë mesatare të interesit prej 1.48%. Bankat janë të gjitha banka komerciale të licencuara që veprojnë në Republikën e Kosovës (Banka Kombëtare Tregtare, Banka për Biznes, Turkish Enterprise Bank, NLB Bank, Raiffeisen Bank Kosovo, ProCredit Bank, ISh Bankasi, dhe Banka Ekonomike).

Më 31 dhjetor 2018, investimet në depozitat me afat matur me koston e amortizuar përbëheshin nga 20 depozita me afat original të maturimit midis 1 dhe 3 vjet, norma fikse të interesit, jetëgjatësi të mbetur mesatare prej 1.19 vjetësh dhe normë mesatare të interesit prej 1.55%.

	Fletobligacione të Kosovës	Afatizimet bankare	Instrumentet e borxhit
	EUR	EUR	EUR
Më 1 janar 2018	94,892,605	50,554,121	145,446,726
Plasmanet e reja	177,350,917	106,000,000	283,350,917
Interesi i fituar	2,353,410	847,793	3,201,203
Interesi / kuponët e pranuar	(1,426,258)	(622,409)	(2,048,667)
Kryegjëja e maturuar	(64,278,922)	(37,401,000)	(101,679,922)
Lëvizja neto në provizionet për humbjet e pritura kreditore	(380,888)	(34,412)	(415,300)
Më 31 dhjetor 2018	208,510,864	119,344,093	327,854,957
Plasmanet e reja	140,001,490	141,538,000	281,539,490
Interesi i fituar	5,299,465	2,261,648	7,561,113
Interesi / kuponët e pranuar	(4,382,682)	(1,490,435)	(5,873,117)
Kryegjëja e maturuar	(50,800,454)	(76,000,000)	(126,800,454)
Lëvizja neto në provizionet për humbjet e pritura kreditore	(144,985)	(33,155)	(178,140)
Më 31 dhjetor 2019	298,483,698	185,620,151	484,103,849

8 DETYRIMET NDAJ FKPK-0

	Më 31 dhjetor 2019	Më 31 dhjetor 2018
	EUR	EUR
Tarifat e ngarkuara mbi llogaritë e pjesëmarrësve e rabatet - të pagueshme	553,030	415,160
Plus / (Minus): Diferenca nga refondimet e kontributeve të gabuara	113	(4,559)
Neto detyrimet ndaj FKPK-0	553,143	410,601

Më 31 dhjetor 2019 bilanci i tarifës së pagueshme në vlerë prej 553,030 EUR ka të bëjë me tarifën e FKPK-së të ngarkuara mbi llogaritë e pjesëmarrësve të cilat nuk u transferuan tek FKPK-0 deri në datën e raportimit (2018: 415,160 EUR). Detyrimet për tarifa i shtohet ose zbritet diferenca midis vlerës së njësisë të tërhequra për qëllim të refondimeve (vlera e tërhequr) dhe shumën e refonduar tek përfituesi (kontributi nominal). Më 31 dhjetor 2019, bilanci i diferencave nga rimbursimet ishte 113 EUR, duke bërë që detyrimet neto ndaj FKPK-0 të jenë në shumën 553,143 EUR (2018: përkatësisht -4,599 EUR dhe 410,601 EUR).

Refondimet ndodhin kur, ajo që fillimisht është konsideruar si kontribut pensional dhe njësitë janë emtuar për të, dëshmohet të jetë paguar gabimisht ose të jetë mbipaguar. Në këto raste vetëm vlera nominale i refondohet paguesit.

9 DETYRIMET PËR AKSIONET E RIBLERA

	Më 31 dhjetor 2019	Më 31 dhjetor 2018
	EUR	EUR
Detyrimet për refondime	6,976	130,346
Detyrimet për tërheqje të kursimeve	643,521	294,433
Gjithsej detyrime për aksionet e riblera	650,497	424,779

Më 31 dhjetor 2019 bilanci i mjeteve të pagueshme për shkak të refondimeve dhe të tërheqjeve të kursimeve (benefiteve) që nuk ishin transferuar tek përfituesit përkatës deri në datën e raportimit ishte 650,497 EUR (2018: 424,779 EUR).

10 JO-KONTRIBUTET

Transferet hyrëse në llogarinë e FKPK-MP në BQK për mbledhje kontributesh, të cilat në momentin e procesimit të ekstraktit bankar identifikohen se nuk janë kontribute pensionale (janë paguar gabimisht ose janë mbipagesa), klasifikohen si jo-kontribute dhe për to nuk emtohen aksione. Në të gjitha rastet e tjera për transferet hyrëse të kontributeve fillimisht emtohen aksione, e nëse më pas dëshmohet se ato kanë qenë arkëtime të gabuara, ato refondohen. Më 31 dhjetor 2019 bilanci i jo-kontributeve që nuk ishin kthyer ishte 38,174 EUR (2018: 34,257 EUR).

11 TË HYRAT E TJERA

Gjatë vitit të përfunduar më 31 dhjetor 2019 Bordi Drejtues i FKPK-së vendosi t'i kthejë tek mjetet pensionale 2,300,000 EUR nga suficiti i FKPK-O për aktivitetet investuese (2018: 700,000 EUR).

12 TARIFAT E NGARKUARA MBI LLOGARITË E PJESËMARRËSVE

	Për fundvitin 31 dhjetor 2019	Për fundvitin 31 dhjetor 2018
	EUR	EUR
Tarifa për aktivitetet investuese	6,941,657	6,447,812
Tarifa për aktivitetet operacionale	1,294,186	1,212,535
Gjithsej tarifat e ngarkuara mbi llogaritë e pjesëmarrësve	8,235,843	7,660,347

Tarifat llogariten në baza ditore sipas formulës:

$$\text{Tarifa} = [\text{Mjetet bruto të pjesëmarrësve}] * [\text{Norma}] / [\text{Numri i ditëve kalendarike në vit}].$$

Gjithsej tarifa e ngarkuar mbi mjetet bruto të pjesëmarrësve me qëllim të financimit të aktiviteteve të FKPK-së për fundvitin 31 dhjetor 2019 ishte 8,235,843 EUR (2018: 7,660,347 EUR).

Tarifat e aplikueshme vjetore për periudhën e raportimit, siç janë miratuar Kuvendi i Republikës së Kosovës në përputhje me Ligjin Nr. 04/L-168, ishin si në vijim:

Prej	Deri	Tarifa për aktivitetet investuese	Tarifa për aktivitetet operacionale	Gjithsej Tarifat
1 janar 2018	31 janar 2018	0.393% p.v.	0.081% p.v.	0.474% p.v.
1 shkurt 2018	15 maj 2019	0.381% p.v.	0.071% p.v.	0.452% p.v.
16 maj 2019	31 dhjetor 2019	0.370% p.v.	0.069% p.v.	0.439% p.v.

13 LLOGARITË INDIVIDUALE TË PJESËMARRËSVE

	Më 31 dhjetor 2019	Më 31 dhjetor 2018
	Numri i llogarive	Numri i llogarive
Llogari pa tërheqje të kursimeve	618,218	582,740
Llogari me tërheqje të kursimeve	51,755	43,947
Gjithsej llogari	669,973	626,687

Një llogari me tërheqje të kursimeve paraqet llogaritë e kursimeve pensionale prej të cilave janë tërhequr kursimet pensionale për shkak se: (i) pjesëmarrësi ka arritur moshën e pensionit (65 vjeçare) ose është bërë i paaftë për punë, ose (ii) pasardhësit, të konsideruar si trashëgimtarë të ligjshëm, kanë trashëguar kursimet pensionale të pjesëmarrësit të vdekur. Nga 669,973 pjesëmarrësit për të cilët FKPK-ja kishte hapur llogari të kursimeve pensionale deri në datën e raportimit, 379,827 sosh kishin kontribute që i përkisnin vitit të përfunduar më 31 dhjetor 2019 (2018: 344,453 nga 626,687 llogaritë e hapura).

Kontributet në FKPK paguhen nga punëdhënësit në emër të të punësuarve të cilët janë rezidentë të Kosovës, me normën e kontributimit prej së paku 5% të të ardhurave bruto të punonjësit për të dy, punëdhënësin dhe të punësuarin. Së bashku me kontributet vullnetare, maksimumi që punëdhënësi dhe i punësuarit secili mund të kontribuojnë është 15% e të ardhurave bruto të punonjësit.

Punëdhënësit kanë për obligim të ngarkojnë në portalin e Administratës Tatimore të Kosovës (ATK) listën e pagave në mënyrë që të sigurojnë fletëpagesën për një muaj të caktuar. Të vetëpunësuarit i bëjnë pagesat në baza tremujore. ATK-ja i mundëson FKPK-së të ketë qasje në këto shënime duke qenë gjithashtu përgjegjëse për përmbushjen e obligimeve të punëdhënësve, si dhe për sforcimin e përmbushjes përmes lëshimit të gjobave ndaj punëdhënësve delikuentë.

Prejse portali i ATK-së për deklarim elektronik u iniciua dhe u bë obligativ në vitin 2012, shumica e kontributeve shpërndahen në llogari individuale që në tentimin e parë. Megjithatë, në disa raste, pagesa e kontributeve të bëra nga punëdhënësit nuk shoqërohet me informacion të saktë dhe / ose të mjaftueshëm; duke rezultuar në kontribute jo të alokuara në llogaritë individuale të pjesëmarrësve.

Kontributet e pa alokuara më 31 dhjetor 2019 arritën në 2,405,299 EUR (2018: 1,293,572 EUR). Arsyet kryesore përfshijnë: (i) punëdhënësi ka bërë pagesën, por nuk ka dorëzuar listën e kontribuesve; (ii) punëdhënësi ka dorëzuar listën e kontribuesve, por bën nënpagesë dhe / ose mbipagesë; (iii) informacioni personal i kontribuesve në listën e kontribuesve (ID dhe / ose emri) nuk është i vlefshëm; (iv) gjobat dhe interesat për pagesa të vonuara (që i paguhen ATK-së) përfshihen në pagesa; dhe (v) burimi i pagesës (punëdhënësi) nuk është identifikuar ende.

Administrata e FKPK-së bën çmos për të zgjidhur rastet e kontributeve të paalokuara. Nëse megjithatë, kanë kaluar gjashtë ose më shumë vite nga pagesa e kontributit dhe përkundër përpjekjeve më të mira të administratës kontributi mbetet i pa alokuar, paragrafi 3 i nenit 3 të Ligjit Nr. 05/L-116 për ndryshimin e paragrafit 7.11 të nenit 7 të Ligjit Nr. 04/L-101 për fondet pensionale në Kosovë, lejon riblerjen e njësisë të kontributeve të tilla dhe vlerat që rezultojnë nga tërheqjet e tilla t'i paguhen Buxhetit të Konsoliduar të Kosovës (BKK) përmes Administratës Tatimore të Kosovës. Gjatë vitit 2019 nuk kishte riblerje sipas këtij provizioni, duke bërë që vlerat për bartje në BKK të jenë zero EUR (2018: 1,622,498 EUR).

Gjithsej kontributet e paalokuara si përqindje e gjithsej kontributeve të arkëtuara paraqiten në vijim:

	Më 31 dhjetor 2019	Më 31 dhjetor 2018
	EUR	EUR
Kontributet e paalokuara (të njësuara në datën e raportimit)	2,405,299	1,293,572
Kontributet kumulative të njësuara deri në datën e raportimit	1,781,446,174	1,594,824,669
Kontributet e paalokuara si përqindje e kontributeve të njësuara deri në datën e raportimit	0.135%	0.081%

13 LLOGARITË INDIVIDUALE TË PJESËMARRËSVE (VAZHDIM)

Një metodë tjetër e vrojtimit të progresit të procesit të alokimit është krahasimi i fondeve të alokuara dhe mjeteve neto nën menaxhim të njësuara, si në vijim:

	Shënime	Më 31 dhjetor 2019	Më 31 dhjetor 2018
		Vlera në EUR	Vlera në EUR
Mjetet neto të pjesëmarrësve		1,978,459,507	1,691,903,168
<i>Përshtatur për:</i>			
Kontributet e arkëtueshme të panjësuar në datën e raportimit	5	(12,274,188)	(11,347,368)
Bilancin e provizionit për humbjet e pritura kreditore	7	771,264	593,125
Mjetet neto të njësuara të pjesëmarrësve		1,966,956,583	1,681,148,925
Bilanci i fondeve në llogaritë individuale		1,964,366,263	1,679,863,025
Përqindja e mjeteve neto të njësuara të pjesëmarrësve në llogaritë individuale		99.87%	99.92%

14 TËRHEQJA NË FAZA E BENEFITEVE

Sipas Rregullores për tërheqje të kursimeve pensionale, të ndryshuar nga BQK-ja në gusht 2017 pjesëmarrësit që me rastin e pensionimit në llogaritë e tyre në FKPK kanë bilanc më të lartë se pragu prej 3,000 EUR duhet t'i tërheqin kursimet e tyre në faza, mirëpo kanë edhe opcionin që 20% të bilancit ta tërheqin menjëherë (2018: pragu prej 3,000 EUR). Pjesëmarrësit pranojnë pagesa mujore në shumën prej 1% të vlerës së përgjithshme të llogarisë së tyre në momentin e pensionimit ose 200 EUR, cilado që është më e lartë (2018: 1% ose 200 EUR, cilado që është më e lartë). Rregullat mbi tërheqjet në faza vlejné përderisa anuitetet nuk ofrohen në Kosovë. Në momentin e pensionimit i gjithë bilanci i llogarisë së pjesëmarrësit, minus pjesën e tërhequr menjëherë, transferohet në bankën komerciale të kontraktuar për të ofruar shërbimin e tërheqjes në faza, dhe mjetet e tilla nuk llogariten më si mjete të FKPK-MP. Personat që në momentin e pensionimit kanë bilanc më të ulët sesa pragu vazhdojnë t'i përfitojnë kursimet në një pagesë të vetme.

15 PASQYRA E LËVIZJEVE SË NJËSIVE TË PJESËMARRËSVE

	Shënime	2019	2018
		Njësitë	Njësitë
Më 1 janar		1,211,680,717	1,115,941,202
Njësitë e emetuara për kontributet e arkëtuar		126,442,738	119,032,107
Njësitë e riblera për shkak të tërheqjeve të kursimeve		(35,588,488)	(21,572,925)
Njësitë e riblera për shkak të refondimeve		(441,768)	(569,693)
Njësitë e riblera për shkak të mjeteve të pa alokuara		-	(1,149,974)
Më 31 dhjetor		1,302,093,199	1,211,680,717
Neto mjetet e njësuara të pjesëmarrësve	13	1,966,956,583	1,681,148,925
Vlera e mjeteve neto për aksion në datën e raportimit		EUR 1.5106	EUR 1.3875

16 NGJARJET PAS PERIUdhËS SË RAPORTIMIT

Që nga 31 dhjetori 2019, përhapja e COVID-19 ka ndikuar rëndë në shumë ekonomi lokale në mbarë globin. Në shumë vende, bizneset janë duke u detyruar të ndërpresin ose kufizojnë punën për periudha të gjata ose periudha të pacaktuara kohore. Masat e ndërmarra për të parandaluar përhapjen e virusit, përfshirë këtu edhe ndalimet e udhëtimit, karantinat, distancimin social dhe mbylljen e shërbimeve jo esenciale kanë shkaktuar pengesa të konsiderueshme për bizneset në të gjithë botën, duke rezultuar në ngadalësim ekonomik. Tregjet globale të aksioneve po ashtu kanë përjetuar një luhatshmëri të lartë, si dhe dobësim të konsiderueshëm. Përderisa qeveritë dhe bankat qendrore janë përgjigjur me ndërhyrje monetare dhe fiskale për t'i stabilizuar kushtet ekonomike, megjithatë kohëzgjatja dhe shtrirja e ndikimit nga pandemia COVID-19 dhe efektiviteti i reagimit nga qeveritë dhe bankat qendrore mbeten të paqarta në këtë kohë.

Rreziku i përgjithshëm ndaj operimit

Këto ngjarje e kanë penguar, por nuk e kanë ndalur, funksionimin normal të FKPK-së. Të gjitha operacionet janë duke u trajtuar, si dhe shërbimet janë duke u ofruar, përmes përdorimit të një pjese të stafit në zyrë dhe të tjerët që punojnë nga shtëpia. Pozicioni financiar i FKPK-MP mbetet shumë i qëndrueshëm marrë parasysh natyrën afatgjatë të investimeve, likuiditetin e lartë të instrumenteve të përdorura për investime, dhe nivelit të ulët të tërheqjeve krahasuar me kontributet e arkëtuara që nevojiten për t'i realizuar ato tërheqje.

FKPK-ja ka vendosur që këto ngjarje janë ngjarje pasuese që nuk kërkojnë përshtatje. Prandaj, pozicioni financiar dhe rezultatet e operacioneve nga (dhe për) vitin që përfundon më 31 dhjetor 2019 nuk janë përshtatur që të pasqyrojnë ndikimin e tyre. Nuk është e mundur të vlerësohet me besueshmëri kohëzgjatja dhe ashpërsia e këtyre pasojave, e as ndikimi i tyre në pozicionin financiar dhe rezultatet e FKPK-MP për periudhat e ardhshme.

Rënia e vlerës së drejtë të investimeve

Marrë parasysh këto ngjarje, Bordi Drejtues i FKPK-së ka ndërmarrë masa për të ulur në mënyrë drastike alokimet në aksione në favor të parasë së gatshme. Kjo ka ndihmuar që të amortizohet ndikimi i rënies së çmimeve të investimeve me vlerë të drejtë në portofolin e përgjithshëm të FKPK-MP. Çmimi i njësishëm të FKPK-MP u ul për -4.66% për vitin deri më 31 mars 2020, gjersa në periudhën e njëjtë indekset kryesore botërore kanë rënë mes -30% dhe -20%. Pas një serie të tërheqjeve dhe rënies së çmimeve të investimeve me vlerë të drejtë, më 31 mars 2020 ekspozimi ndaj investimeve me vlerë të drejtë ishte në vlerë 1,364,353,783 EUR.

Këto ndryshime pasuese në vlerën e drejtë të investimeve të FKPK-MP nuk reflektohen në pasqyrat financiare më dhe për 31 dhjetor 2019.

Më 31 dhjetor 2019, përpos të shpalosurave sipër, nuk ka ngjarje të tjera të mëvonshme që do të kërkonin korrigjim ose shpalosje të mëtejshme në këto pasqyra financiare.